

Lovforslag nr. L 61. Fremsat den 28. oktober 2004 af miljøministeren (Connie Hedegaard).

Forslag

til

Lov om ændring af en række love på miljøområdet

(Ændring af håndhævelsesbestemmelser m.v., herunder som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter)

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001, som ændret bl.a. ved lov nr. 260 af 8. maj 2002 og senest ved lov nr. 314 af 5. maj 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 17, stk. 5, ændres »§ 69, stk. 1, nr. 3,«: »§ 69, stk. 1, nr. 4,«.

2. I § 69, stk. 1, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

»3) påbyde producenten eller importøren at tilbagetage et ulovligt produkt eller en ulovlig vare fra markedet og«

Nr. 3 bliver herefter nr. 4.

3. I § 70, stk. 3, ændres »§ 69, stk. 1, nr. 3« til: »§ 69, stk. 1, nr. 4, § 70 a og § 70 b«.

4. Efter § 70 indsættes:

»§ 70 a. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, kan tilsynsmyndigheden udføre nødvendige undersøgelser for den ansvarliges regning til belysning af forhold, som denne ellers er eller kunne være pålagt at afgive oplysninger om.

§ 70 b. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, eller hvor det af håndhævelsmæssige eller miljømæssige årsager i øvrigt skønnes nødvendigt, kan tilsynsmyndigheden for en afgrænset perio-

de træffe beslutning om at udføre den kontrol, som en virksomhed ellers skulle udføre som egenkontrol, for virksomhedens regning. I afgørelsen om at overtage egenkontrollen kan myndigheden fastsætte de krav, der er nødvendige for myndighedens gennemførelse af kontrollen.«

5. I § 72 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Den, der er ansvarlig for markedsføring af et produkt eller en vare, der er reguleret i medfør af loven, skal efter anmodning fra tilsynsmyndighederne give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for vurdering af produktets eller varens forurenende egenskaber eller for vurdering af overholdelse af reglerne i øvrigt. Tilsynsmyndighederne kan herunder påbyde den ansvarlige for egen regning at foretage undersøgelser af produktet eller varen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

6. I § 87, stk. 1, 1. pkt., ændres i »foretage undersøgelser eller udføre tilsynsopgaver« til: »udføre tilsyns- eller andre opgaver«.

7. I § 87, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Tilsynsmyndigheden har herunder adgang til at foretage undersøgelser, fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag, herunder eksemplarer af produkter og varer, der er reguleret i medfør af loven. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres. Producenten eller importøren af en udtagen produkt- eller vareprøve er forpligtet til at godtgøre en detailforhandler prøvens faktura-

pris eller levere et tilsvarende eksemplar mod forevisning af kvitteringen.«

8. I § 95 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4.* Klage over afgørelser efter § 70 a og § 70 b har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.«

9. I § 110, *stk. 1*, indsættes efter nr. 10 som nyt nummer:

»11) undlader at efterkomme krav i en afgørelse efter § 70 b eller fjerner eller ændrer på udstyr, som tilsynsmyndigheden har anbragt i medfør af en afgørelse efter § 70 a eller § 70 b,«

Nr. 11-15 bliver herefter nr. 12-16.

§ 2

I lov nr. 476 af 30. juni 1993 om beskyttelse af havmiljøet, som ændret bl.a. ved lov nr. 394 af 22. maj 1996, lov nr. 435 af 10. juni 1997, § 3 i lov nr. 902 af 16. december 1998, § 36 i lov nr. 145 af 25. marts 2002 og lov nr. 261 af 8. maj 2002 og senest ved § 3 i lov nr. 1173 af 19. december 2003, foretages følgende ændringer:

1. I § 42, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt.:

»Der er herunder adgang til at fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres.«

2. I § 45, *stk. 2*, indsættes efter 1. pkt.:

»Det samme gælder andre myndigheder, der har tilsynsopgaver vedrørende skibe efter loven eller regler udstedt i medfør af loven. Forsvarsministeren og de øvrige tilsynsmyndigheder har herunder adgang til at foretage undersøgelser, fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres.«

3. Efter § 45 indsættes:

»§ 45 a. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, kan tilsynsmyndigheden udføre nødvendige undersøgelser for den ansvarliges regning til belysning af forhold, som denne ellers er eller kunne være pålagt at afgive oplysninger om.«

4. I § 50, *stk. 1, nr. 2*, ændres »§ 51, *stk. 3*,« til: »§ 51, *stk. 4*,«, »§ 51, *stk. 4*,« til: »§ 51, *stk. 6*,« og »§ 51, *stk. 2*,« til: »§ 51, *stk. 3*,«.

5. I § 51, *stk. 1*, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

6. I § 51 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Amtsrådets afgørelser om foretagelse af undersøgelser efter § 45 a kan påklages til miljøministeren.«

Stk. 2-9 bliver herefter *stk. 3-10*.

7. I § 51, *stk. 6*, der bliver *stk. 7*, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

8. I § 51, *stk. 7*, der bliver *stk. 8*, ændres »stk. 2 og 3« til: »stk. 3 og 4« og »stk. 5« ændres til: »stk. 6«.

9. I § 51, *stk. 8*, der bliver *stk. 9*, ændres »stk. 1, 2, 3 og 5« til: »stk. 1, 2, 3, 4 og 6«.

10. § 53 b ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 53 b. Klage over afgørelser efter § 45 a har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

§ 53 c. I Københavns og Bornholms Kommuner varetager kommunalbestyrelsen de opgaver og beføjelser, som ved loven eller regler fastsat i medfør af loven er henlagt til amtsrådet.«

11. I § 59, *stk. 1*, indsættes efter nr. 5 som nyt nummer:

»6) fjerner eller ændrer på udstyr, som tilsynsmyndigheden har anbragt i medfør af en afgørelse efter § 45 a,«

Nr. 6-7 bliver herefter nr. 7-8.

12. § 63, *stk. 1, 3. pkt.*, affattes således:

»Ransagning i sager om ulovlig olieudtømmning fra platforme, jf. kapitel 2, eller ulovlig bortskaffelse af stoffer eller materialer, jf. § 30, kan udføres af miljøministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, efter retsplejelovens regler om ransagning.«

§ 3

I lov om vandforsyning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 130 af 26. februar 1999, som ændret bl.a. ved lov nr. 1273 af 20. december 2000 og senest ved § 56 i lov nr. 435 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 64, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Tilsynsmyndigheden har herunder adgang til at foretage undersøgelser, fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres.«

2. I § 65 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, eller hvor det i øvrigt af håndhævelsmæssige eller miljø- eller sundhedsmæssige årsager skønnes nødvendigt, kan tilsynsmyndigheden for en afgrænset periode træffe beslutning om at udføre den kontrol, som et vandforsyningsanlæg eller indehaveren af en tilladelse efter loven ellers skulle udføre som egenkontrol, for anlæggets eller tilladelsesindehaverens regning. I afgørelsen om at overtage egenkontrollen kan myndigheden fastsætte de krav, der er nødvendige for myndighedens gennemførelse af kontrollen.«

3. § 66, *stk. 3*, ophæves.

4. I § 67 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, kan tilsynsmyndigheden udføre nødvendige undersøgelser for den ansvarliges regning til belysning af forhold, som denne ellers er eller kunne være pålagt at afgive oplysninger om.«

5. Efter § 71 a indsættes i *kapitel 11*:

»§ 71 b. Der er udpantningsret for udgifter, som myndigheden har krav på at få dækket efter § 65, *stk. 4-5*, og § 67, *stk. 2*.«

6. I § 78 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Klage over afgørelser efter § 65, *stk. 5*, og § 67, *stk. 2*, har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.«

7. I § 84, *stk. 1, nr. 7*, ændres »§ 39.« til: »§ 39 eller «.

8. I § 84, *stk. 1*, indsættes som *nr. 8*:

»8) undlader at efterkomme krav i en afgørelse efter § 65, *stk. 5*, eller fjerner eller ændrer på udstyr, som tilsynsmyndigheden har anbragt i medfør af en afgørelse efter § 65, *stk. 5*, eller § 67, *stk. 2*.«

§ 4

I lov nr. 370 af 2. juni 1999 om forurennet jord, som ændret senest ved lov nr. 355 af 19. maj 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 57, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt.:

»Miljømyndighederne har herunder adgang til at fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres.«

2. Efter § 73 indsættes:

»§ 73 a. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, kan tilsynsmyndigheden udføre nødvendige undersøgelser for den ansvarliges regning til belysning af forhold, som denne ellers er eller kunne være pålagt at afgive oplysninger om.

§ 73 b. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, eller hvor det i øvrigt af håndhævelsmæssige eller miljømæssige årsager skønnes nødvendigt, kan tilsynsmyndigheden for en afgrænset periode træffe beslutning om at udføre den egenkontrol, som en virksomhed ellers skulle udføre, for virksomhedens regning. I afgørelsen om at overtage egenkontrollen kan myndigheden fastsætte de krav, der er nødvendige for myndighedens gennemførelse af kontrollen.«

3. I § 79 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Klage over afgørelser efter § 73 a og § 73 b har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.«

4. I § 88, *stk. 1, nr. 11*, ændres »eller« til: »,,«.

5. I § 88, *stk. 1*, indsættes efter *nr. 11* som nyt nummer:

»12) undlader at efterkomme krav i en afgørelse efter § 73 b eller fjerner eller ændrer på udstyr, som tilsynsmyndigheden har anbragt i medfør af en afgørelse efter § 73 a eller § 73 b, eller«

Nr. 12 bliver herefter nr. 13.

§ 5

I lov om kemiske stoffer og produkter, jf. lov-bekendtgørelse nr. 21 af 16. januar 1996, som

ændret bl.a. ved lov nr. 424 af 10. juni 1997 og lov nr. 441 af 10. juni 2003 og senest ved lov nr. 315 af 5. maj 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 38 d, stk. 5, ophæves.

2. I § 39 a ændres »§ 38 d, stk. 4 og 5,« til: »§ 38 d, stk. 4, § 48, stk. 4,«.

3. I § 43 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at andre myndigheder eller private organisationer skal udøve nærmere fastlagte beføjelser, jf. § 43, stk. 1. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelser truffet af de i 1. pkt. nævnte myndigheder og organisationer, herunder at afgørelser ikke kan påklages.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

4. § 48 affattes således:

»§ 48. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet er af underordnet betydning.

Stk. 2. I de i stk. 1 nævnte situationer skal tilsynsmyndigheden meddele den for forholdet ansvarlige, at det ulovlige forhold, herunder salg af stoffet, produktet eller varen, skal bringes til opmærksomhed. I den forbindelse kan tilsynsmyndigheden derudover påbyde den ansvarlige straks eller inden for en nærmere angiven frist for egen regning at

- 1) give efterfølgende oplysning om faren ved stoffet, produktet eller varen, og hvordan faren kan forebygges,
- 2) afhjælpe forhold, som er årsag til faren,
- 3) tilbagetage stoffet, produktet eller varen fra markedet og
- 4) destruere stoffet, produktet eller varen på forsvarlig vis.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan, når det skønnes påkrævet, oplyse offentligheden om farerne ved et stof, et produkt eller en vare.

Stk. 4. Såfremt tilsynsmyndigheden ikke modtager oplysninger, der er nævnt i § 38 d, om sammensætningen på et stof, et produkt eller en vare kan tilsynsmyndigheden forbyde import, salg eller anvendelse af stoffet, produktet eller varen eller påbyde producenten eller importøren inden en bestemt frist at udføre eller lade udføre de nødvendige undersøgelser til dokumentation for, at stoffet, produktet eller varen opfylder de fastsatte krav.

Stk. 5. Tilsynsmyndighedens afgørelse efter stk. 1-4 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.«

5. I § 59, stk. 1, nr. 5, udgår », § 38 d, stk. 5,«.

§ 6

I lov om miljø og genteknologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 981 af 3. december 2002, som ændret ved § 21, stk. 2, i lov nr. 436 af 9. juni 2004 og § 12 i lov nr. 440 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 29, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Miljømyndighederne har adgang til at foretage undersøgelser, fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag, herunder prøver af genetisk modificerede organismer og produkter eller varer, der er reguleret i medfør af loven. Tilsvarende skal den, som besidder genetisk modificerede organismer, uden vederlag efter anmodning udtage, emballere og forsende prøver til undersøgelse efter myndighedens nærmere bestemmelse. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres. Producenten eller importøren af en udtagen produkt- eller vareprøve eller prøve af genetisk modificerede organismer er forpligtet til at godtgøre en detailforhandler prøvens fakturapris eller levere et tilsvarende eksemplar mod forevisning af kvitteringen.«

§ 7

Loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Baggrunden for lovforslaget

I forbindelse med behandlingen af forslag til lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter tilkendegav miljøministeren over for Folketinget, at han ville igangsætte en analyse af behovet for ændringer af håndhævelsesreglerne i miljø- og naturlovgivningen. Baggrunden var, at det skal sikres, at myndighederne har de nødvendige redskaber til at sikre en effektiv håndhævelse og beskyttelse af miljøet uden at komme i konflikt med retssikkerhedsmæssige principper, herunder selvinkrimineringsforbudet. En sådan analyse er nu gennemført og viser, at der er behov for visse ændringer for at opretholde det hidtidige niveau i håndhævelsen af miljølovgivningen og miljøbeskyttelsen.

Herudover er det fundet hensigtsmæssigt at foretage visse præciseringer af håndhævelsesreglerne i de forskellige love, som ikke har forbindelse til lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

2. Hovedpunkterne i lovforslaget

2.1. Generelle overvejelser i forhold til lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter

Lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter indeholder i kapitel 2 regler om gennemførelse af tvangsindgreb, f.eks. regler om varsling, legitimation, rapporter m.v., i kapitel 3 regler om forholdet til strafferetsplejen ved gennemførelse af tvangsindgreb og i kapitel 4 regler om retten til ikke at inkriminere sig selv m.v.

I det følgende vil problemstillingerne i forhold til de 3 kapitler blive gennemgået hver for sig.

Det skal imidlertid understreges, at det er vanskeligt på forhånd at vurdere, hvilke konsekvenser lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter vil få i praksis, og hvilke lovændringer der derfor bør foreslås, særlig i forhold til reglerne om selvinkriminering. Dette skyl-

des dels, at der ikke på alle områder er klarhed over fortolkningen af lovens bestemmelser, og formentlig først bliver det, når domstolene har haft lejlighed til at tage stilling til tvivlsspørgsmålene. Dels skyldes det, at Miljøministeriet på mange områder ikke har detaljerede oplysninger om, hvordan oplysningspligter m.v. anvendes i praksis, herunder i hvilket omfang der i vilkår for tilladelser og dispensationer stilles krav om indsendelse af egenkontrolresultater m.v. på områder, hvor der ikke i selve loven eller bekendtgørelser eller vejledninger er fastsat krav eller retningslinjer herom. Endelig er det svært at vurdere, i hvilket omfang virksomhederne vil ændre adfærd som følge af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter skal evalueres efter et år, og justitsministeren skal, hvis der er behov for det, fremsætte forslag om ændring af loven. Miljøministeriet vil naturligvis også skulle bidrage til denne evaluering i form af erfaringer på miljøområdet. Miljøministeriet vil i forlængelse af denne evaluering også tage spørgsmålet om behov for eventuelle yderligere lovændringer på miljøområdet op til overvejelse.

2.1.1. Reglerne om gennemførelse af tvangsindgreb

Reglerne i kapitel 2 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter vil betyde visse ændringer i myndighedernes tilsynspraksis. Dette gælder særlig reglerne om varsling og skriftlig begrundelse ved fravigelse af varslingsreglen. Reglerne skal indarbejdes i myndighedernes rutiner, men de medfører ikke behov for lovændringer.

Særlig kan nævnes, at behovet for i visse tilfælde at hemmeligholde identiteten på anmeldere (eller det faktum, at et besøg skyldes en anmeldelse) kan tilgodeses med hjemmel i lovens undtagelser til varslingsreglen på baggrund af en konkret vurdering af behovet. Der vurderes ikke inden for Miljøministeriets ressort at være områder, hvor der er behov for en generel

undtagelsesregel i lighed med den, der gælder på arbejds miljøområdet, hvor anmeldelser fra ansatte generelt skal holdes hemmelige.

Miljøministeriet er ved at udarbejde vejledning til amter og kommuner vedrørende den praktiske gennemførelse af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter på miljøområdet, hvor der bl.a. vil blive udarbejdet eksempler på varslingskrivelser m.v.

2.1.2. Reglerne om forholdet til strafferetsplejen ved gennemførelse af tvangsindgreb

Reglerne i kapitel 3 (§ 9) i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter er i det væsentlige en lovfæstelse af de hidtil gældende grænser for myndighedernes udførelse af tvangsindgreb (herunder tilsynsbesøg) med hjemmel i deres administrative indgrebsbeføjelser. Det vil fortsat være lovligt, at myndighederne ved hjælp af tvangsindgreb undersøger mulige overtrædelser frem til det tidspunkt, hvor de kan afgøre endeligt, om det er en sag, som de vil anmelde til politiet, og for at politiet kan afgøre, om det er en sag, de – også af ressourcemæssige grunde – kan tage op. Også efter dette tidspunkt vil myndigheden kunne anvende tvangsindgreb, hvis formålet er administrativt, f.eks. at foretage selvhjælpshandlinger, skaffe oplysninger som baggrund for påbud eller indskærpelser eller andre af myndighedens administrative opgaver. Disse regler i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter medfører ikke behov for ændringer af håndhævelsesreglerne i Miljøministeriets lovgivning.

Der kan forekomme tilfælde, hvor tilsynsmyndighederne vil være nødt til at anmode politiet om at foretage ransagning m.v. efter retsplejelovens regler, men det er også tilfældet efter den nuværende praksis. Hvis der mod forventning viser sig praktiske problemer vedrørende afgrænsningen mellem de administrative tvangsindgreb og strafferetsplejen, kan dette tages op i forbindelse med evalueringen i 2006 af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

En undtagelse er havmiljøloven, hvor det foreslås i visse tilfælde at udvide adgangen til at foretage ransagning efter retsplejelovens § 63, jf. nærmere nedenfor afsnit 3.2.1.

Der er endvidere behov for visse præciseringer af adgangsreglerne i nogle af ministeriets love, men dette skyldes de overvejelser, som reglerne om selvinkriminering giver anledning til, og vil blive nærmere om-

talt nedenfor under 2.1.3.2.1 og under omtalen af de enkelte love i afsnit 3.2.

Anvendelsen af reglerne i kapitel 3 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter vil blive nærmere beskrevet med eksempler i den ovenfor omtalte vejledning.

2.1.3. Reglerne om retten til ikke at inkriminere sig selv m.v.

2.1.3.1. Beskrivelse af reglerne i § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter og konsekvenser for tilsyn og håndhævelse på miljøområdet

Reglerne i kapitel 4 (§ 10) i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter bygger bl.a. på praksis om det såkaldte selvinkrimineringsforbud i den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Forbuddet bygger på domspraksis og indebærer, at den, der er anklaget for en forbrydelse, ikke må pålægges at afgive oplysninger, der kan inkriminere ham selv. Menneskerettighedsdomstolens praksis vedrørende den præcise afgrænsning af forbuddet er ikke klar, ikke mindst hvad angår administrative myndigheders anvendelse af oplysningspligter i den fase, hvor myndigheden har en mistanke om, at der er begået et strafbart forhold, men det endnu ikke er besluttet, om der skal rejses straffesag, eller om myndigheden overhovedet vil melde forholdet til politiet.

I § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter er der fastlagt en fortolkning af selvinkrimineringsforbuddet, som medfører, at oplysningspligter ophører med at gælde, når myndigheden har en konkret mistanke om et strafbart forhold, også selv om forholdet endnu hverken er meldt til politiet eller der er truffet beslutning herom. Dette gælder dog ikke, hvis de pågældende oplysninger ikke kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse.

Oplysningspligterne gælder, uanset om oplysningerne vil afsløre et strafbart forhold, hvis myndigheden ikke har nogen konkret mistanke på det tidspunkt, hvor oplysningerne skal afgives. Resultater af virksomhedens egenkontrol skal således som altovervejende hovedregel fortsat afgives, selv om de viser overtrædelser, da myndighederne normalt ikke har nogen konkret mistanke om overtrædelsen på dette tidspunkt. Tilsvarende vil regler om, at virksomheder m.v. skal indberette forurening eller uheld til myndighederne også fortsat gælde, da formålet med reglerne netop primært er at gøre myndighederne opmærksom

på forhold, de ikke selv havde opdaget, så de kan træffe de nødvendige foranstaltninger hurtigst muligt. På det tidspunkt, hvor pligten indtræder, har myndigheden således normalt ikke nogen konkret mistanke om strafbart forhold.

Forarbejderne til lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter giver ikke nogen særlig præcis angivelse af, hvad der skal forstås ved »konkret mistanke«. Myndighedens mistanke skal være »så stærk, at der ville være grundlag for inden for strafferetsplejen at rejse en sigtelse eller tillægge vedkommende en sigtets retigheder. Der skal således foreligge omstændigheder, spor, m. v., som på objektivt grundlag og med rimelighed kan tale for vedkommendes mulige skyld.« Konkret mistanke kan – i hvert fald i visse tilfælde – indtræde tidligere end det tidspunkt, hvorfra § 9 finder anvendelse.

Mistankekravet går både på det objektive gerningsindhold (om grænseværdier f.eks. er overtrådt) og på tilregnelsen (altså om der er handlet forsætligt eller uagtsomt eller der er tale om et hædeligt uheld). Selv om der er konstateret en overtrædelse, kan der således godt være tilfælde, hvor der ikke er en konkret mistanke om strafbart forhold, fordi der ikke er noget der tyder på, at overtrædelsen er sket forsætligt eller uagtsomt.

Ifølge forarbejderne er man ikke inden for § 10's område, hvis der er tale om mistanke om en overtrædelse, som myndigheden ikke på det foreliggende grundlag agter at melde til politiet. Dette har stor betydning på mange af Miljøministeriets kontrolområder, idet det kun er en meget lille del af de overtrædelser, der konstateres, som bliver politianmeldt. Reglerne om tilsyn og håndhævelse har således som primært formål at sikre, at ulovlige forhold lovliggøres – fysisk eller retligt. Langt de fleste forhold lovliggøres i praksis ved hjælp af de administrative håndhævelsesbeføjelser, og kun ved grove eller gentagne overtrædelser, eller hvis de administrative håndhævelsesbeføjelser i øvrigt ikke viser sig tilstrækkelige, skrives til politianmeldelse. Dette skyldes dels, at erfaringerne viser, at man over for de fleste virksomheder, der gerne vil overholde reglerne, opnår mest med et dialogbaseret tilsyn, dels at de administrative håndhævelsesbeføjelser i en lang række tilfælde er mere effektive.

I de tilfælde, hvor myndigheden på forhånd vurderer, at den overtrædelse, som den har mistanke om, ikke vil føre til en politianmeldelse, vil § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter altså ikke medfø-

re nogen ændringer, og myndigheden kan bruge oplysningspligterne over for virksomheden.

I tilfælde, hvor myndigheden har en konkret mistanke om et strafbart forhold og på forhånd vurderer, at der kan blive tale om politianmeldelse, vil myndigheden imidlertid skulle overholde § 10. Det indebærer, at myndigheden skal gøre virksomheden opmærksom på, at den ikke har pligt til at afgive oplysninger, der kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse. Dette gælder, selv om oplysningerne er nødvendige for den administrative håndhævelse eller for forebyggelse eller bekæmpelse af forurening eller fare for mennesker eller miljø, hvis de også vil kunne have betydning for straffesagen. Myndigheden kan altså være afskåret fra at kræve oplysninger, selv om disse primært ønskes til brug for udformning af f.eks. indskærpselser eller påbud eller foretagelse af selvhjælpsbehandlinger eller til brug for vurdering af, hvilke afværge- eller oprydningstiltag der er nødvendige.

Kun hvis det kan udelukkes, at oplysningerne kan have betydning i den påtænkte straffesag, kan oplysningerne alligevel kræves af myndigheden. Det vil imidlertid formentlig sjældent være tilfældet, idet de oplysninger, som miljømyndighederne har brug for, i langt de fleste tilfælde også vil kunne have betydning for straffesagen.

Miljøministeriet har ikke nogen præcise oplysninger om, hvordan amter og kommuner som tilsynsmyndigheder generelt hidtil har anvendt oplysningspligter i mistankesituationer. Det er ikke Miljøministeriets indtryk, at myndighederne afstår fra at kræve oplysninger til brug for administrativ håndhævelse eller forureningsbekæmpelse på grund af overvejelser om selvinkriminering.

Spørgsmålet er kun udtrykkeligt behandlet i forarbejderne til jordforureningsloven, og her er det tilkendegivet, at påbudsbestemmelserne om forureningsundersøgelser er begrænset af selvinkrimineringsforbuddet, men det angives også, at dette kun vil få betydning i undtagelsestilfælde, idet selvinkrimineringsforbuddet først finder anvendelse fra sigtelsestidspunktet, og at der normalt ikke foreligger nogen sigtelse, når der gives undersøgelsespåbud.

Fremover skal tilsynsmyndighederne i nogle tilfælde på et tidligere tidspunkt overveje, om de er inden for § 10's område. Dette vil der være behov for vejledning om, og det vil blive behandlet i den ovenfor omtalte vejledning til amter og kommuner.

Hvis myndigheden vurderer, at den er inden for § 10's område, skal den som nævnt vejlede den mistænkte om, at denne ikke er forpligtet til at afgive op-

lysninger. Hvor mange virksomheder der herefter vil nægte frivilligt at udlevere oplysninger, kan ikke bedømmes på forhånd. Mange virksomheder, som er interesserede i at bibeholde et godt og tillidsfuldt forhold til tilsynsmyndigheden, vil formentlig udlevere oplysningerne frivilligt. Ligeledes må man forvente, at virksomheder normalt vil udlevere oplysningerne, hvis de viser, at der ikke er nogen overtrædelse, eller at denne er undskyldelig.

Det kan imidlertid ikke udelukkes, at myndighederne i nogle tilfælde vil få sværere ved at få udleveret egenkontrolresultater, sammensætningsoplysninger for kemiske produkter eller andre dokumenter, få forklaringer om hændelsesforløb eller få udført forureningsundersøgelser. Da § 10 finder anvendelse allerede fra det tidspunkt, hvor der foreligger »konkret mistanke« (hvilket som nævnt i hvert fald i nogle tilfælde er tidligere end det tidspunkt, hvor § 9 om foretagelse af tvangsindgreb finder anvendelse), og da der ikke er nogen undtagelse for de tilfælde, hvor oplysningerne skal bruges til administrativt formål, kan myndighederne mangle oplysninger til brug for forureningsbekæmpelse eller forebyggelse af fare for mennesker eller miljø eller til brug for administrativ håndhævelse, f.eks. udstedelse af påbud eller indskærpelse. Der er derfor behov for nye redskaber for myndighederne til at skaffe sig de pågældende oplysninger ad anden vej, eller for at håndtere de nævnte situationer uden disse oplysninger.

2.1.3.2. Forslag til nye redskaber

Nedenfor gennemgås de forskellige typer af nye redskaber, som indeholdes i lovforslaget. Endvidere nævnes nogle redskaber, som har været overvejet, men som ikke er medtaget i lovforslaget, idet det er fundet hensigtsmæssigt at afvente resultatet af evalueringen af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter i 2006, før der tages stilling til, hvorvidt der er behov for dem.

Den, som der er behov for oplysninger om, omtales generelt som »virksomheden«. Der ligger ikke heri en begrænsning af forslagene til erhvervsvirksomheder. For de fleste reglers vedkommende vil de hovedsagelig være relevante for sådanne, men i det omfang privatpersoners anlæg eller aktiviteter er reguleret i de forskellige love, kan der også være situationer, hvor forslagene vil omfatte disse.

2.1.3.2.1 Adgangsbestemmelser

Der er som nævnt i afsnit 2.1.3.1 en række tilfælde, hvor myndighederne i medfør af § 10 i lov om retssik-

kerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter er afskåret fra at afkræve virksomheden oplysninger, fordi der er en konkret mistanke om et strafbart forhold, men hvor § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter medfører, at myndighederne stadig har lov at bruge deres adgangshjemler. Dette gælder, hvor sagen endnu ikke er så oplyst, at den er klar til at overgive til politiet, eller hvor myndighederne har behov for oplysningerne til brug for deres administrative opgaver (f.eks. påbud, selvhjælpshandling, forureningsbekæmpelse). I disse situationer vil myndighederne således, selv om de ikke kan afkræve virksomheden oplysninger, i de fleste tilfælde kunne gå på tilsynsbesøg uden at komme i konflikt med § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. I det omfang de pågældende oplysninger kan skaffes af myndigheden selv, f.eks. ved at iagttage eller undersøge forholdene på stedet eller ved selv at finde papirer i virksomhedens arkiver m.v., kan den derfor gøre det. Dette vil løse myndighedens problemer i en række tilfælde.

Det foreslås derfor, at en række af adgangsbestemmelserne i miljølovene i nødvendigt omfang præciseres, så det er sikkert, at de dækker alle de forhold, som myndighederne har behov for. Der er bl.a. i visse love behov for at præcisere, at myndighederne har adgang til at medtage dokumenter, computere m.v. for at få adgang til og kopiere relevante oplysninger, hvis dette ikke kan lade sig gøre på virksomheden.

Hvis man kommer ind i området for § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, vil myndighederne ikke mere kunne anvende deres adgangshjemler, men skal lade politiet foretage ransagning m.v. efter retsplejelovens regler. Der foreslås således ikke nogen fravigelse fra lovens § 9. Dette gælder både i forhold til de undersøgelser m.v., der er direkte hjemlet i adgangsbestemmelserne og i forhold til de nye hjemler, der er indeholdt i lovforslaget, og som forudsætter, at myndigheden kan få adgang til virksomheden. Disse vil således også skulle administreres i overensstemmelse med § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

2.1.3.2.2 Myndighedens udførelse af undersøgelser for virksomhedens regning

Hvis myndighederne ikke kan påbyde virksomheden at fremkomme med oplysninger, herunder udgiftskrævende undersøgelser, som der, hvis man ikke

var omfattet af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, ville være hjemmel til at pålægge virksomheden at udføre for egen regning, foreslås det at give myndigheden hjemmel til at skaffe oplysningerne ved at udføre undersøgelse for virksomhedens regning. Der er tale om en parallel til eksisterende hjemler til selvhjælpshandlinger, men disse forudsætter typisk enten, at der er tale om en akut situation, eller at virksomheden har undladt at opfylde et påbud eller en anden pligt til at fremkomme med oplysninger. Det er netop disse pligter, der bortfalder i § 10-situationen.

Hvis man ikke indfører en sådan hjemmel, vil der kunne forekomme tilfælde, hvor den udgift til undersøgelser, som efter hidtidig praksis ville have været afholdt af virksomheden, vil blive væltet over på myndighederne, eller hvor indsatsen til inøddegåelse af forurening vil blive svækket. Dette vil harmonere dårligt med forurenere-betaler-princippet, og vil endda komme de virksomheder til gode, som har overtrådt reglerne så groft, at politianmeldelse er på tale.

Hvis sagen ender med en straffesag, vil der være mulighed for at få visse omkostninger dækket som sagsomkostninger i medfør af retsplejelovens regler herom. Hvis det imidlertid enten af myndigheden eller af politiet opgives at føre en straffesag, vil dette ikke være muligt, og afholdte omkostninger vil ikke kunne kræves refunderet af virksomheden.

Dette ville kunne give anledning til en vanskeligt forklarlig forskelsbehandling, idet virksomheder, hvor sagen ikke er af en karakter, hvor der vil ske politianmeldelse, vil skulle foretage undersøgelsen og betale efter de gældende regler.

Det foreslås derfor, at der i de love, hvor det er relevant, indføres en hjemmel til, at myndighederne kan udføre nødvendige undersøgelser for virksomhedens regning, i tilfælde, hvor der på grund af selvinkrimineringsreglerne ikke kan afkræves virksomheden oplysninger, herunder udstedes undersøgelsespåbud.

Afgørelser om at foretage undersøgelser for virksomhedens regning må naturligvis ikke anvendes for at lægge pres på virksomheden for at komme med oplysninger eller som en straf i sig selv.

Det vil være en forudsætning for, at myndighederne har krav på fuld dækning af udgifterne, at undersøgelserne og omkostningerne opfylder proportionalitetsprincippet, herunder at de må anses for rimelige og forsvarlige. Som i tilfælde af påbud, selvhjælpshandlinger m.v. efter de gældende regler, må der imidlertid indrømmes myndigheden et forholdsvist bredt skøn, idet nødvendigheden af at foretage bestemte undersøgelser må bedømmes på grundlag af de oplysninger,

som myndigheden har kunnet fremskaffe på afgørelsestidspunktet, og hvilken risiko for sundhed og miljø der på baggrund heraf kan være, jf. også nedenfor afsnit 2.1.3.3. At det efterfølgende viser sig, f.eks. ved de foretagne undersøgelser, at situationen ikke var så alvorlig, som myndighederne havde grund til at frygte kunne være tilfældet, ændrer ikke på gyldigheden af afgørelsen eller på betalingspligten, ligesom det heller ikke ændrer på gyldigheden af et undersøgelsespåbud efter de gældende regler, jf. dog nedenfor vedrørende jordforureningsloven.

Undersøgelserne, som myndighederne foretager, vil i de fleste tilfælde være identiske med dem, som virksomheden ellers skulle have foretaget, men kan også have en anden art, hvis der f.eks. er tale om, at myndighederne via undersøgelser er nødt til skaffe oplysninger, som virksomheden allerede ligger inde med, men ikke vil afgive.

Bestemmelserne begrænses ved, at de undersøgelser, som myndigheden foretager, skal være nødvendige for at skaffe oplysninger, som det ellers – når man ikke er i en § 10-situation – påhviler virksomheden at skaffe for egen regning og give til myndighederne. Bestemmelserne vil således ikke kunne bruges til at vælte omkostninger over på virksomheden, som myndighederne ville have skullet dække selv, hvis man ikke var i en § 10-situation.

Beslutninger om at foretage sådanne undersøgelser vil have karakter af en afgørelse, og forud for afgørelsen vil der på samme måde som ved de påbud, de erstatte, som hovedregel skulle foretages partshøring (forvarsling af afgørelsen). Virksomheden vil her også kunne komme med bemærkninger vedrørende omfanget af undersøgelserne eller metoden, herunder foreslå billigere løsninger. Forvarslingen skal således være så specifik med hensyn til undersøgelsesmetode og -omfang, at virksomheden har mulighed for at bedømme konsekvenserne af afgørelsen.

Afgørelserne vil også kunne påklages i hvert fald i det omfang de afgørelser, de erstatte, ville have kunnet påklages, så virksomheden kan få prøvet, om betingelserne for at udstede påbud eller i øvrigt kræve oplysningerne ville have været til stede, hvis man ikke var inde i en § 10-situation.

Beslutning om at foretage undersøgelser kan efter forslaget kun træffes, hvis § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse. Hvis virksomheden giver samtykke efter § 10, stk. 3, til at give oplysningerne, kan der derfor ikke træffes afgørelse efter de foreslåede bestemmelser.

2.1.3.2.3 *Overtagelse af egenkontrol*

De foreslåede regler om, at myndighederne kan udføre undersøgelser på virksomhedens regning i § 10-situationer, vil også kunne anvendes i forhold til oplysninger, der er omfattet af virksomhedens egenkontrolforpligtelser. Hvis myndigheden således ikke kan afkræve virksomheden egenkontrolresultater på grund af § 10, vil den kunne udføre kontrollen for virksomhedens regning.

Dette vil imidlertid i mange tilfælde ikke være aktuelt i forhold til dokumentation vedrørende allerede begåede overtrædelser, idet man f.eks. normalt ikke kan dokumentere en tidligere overtrædelse af f.eks. grænseværdier ved målinger foretaget efterfølgende.

I forhold til fremtidig egenkontrol vil § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter kun i yderst sjældne tilfælde være aktuel, da en konkret mistanke om en sket overtrædelse normalt ikke giver konkret mistanke om, at den vil fortsætte. Imidlertid kan der i særlige tilfælde være omstændigheder, der gør, at der foreligger en konkret mistanke om, at en overtrædelse vil fortsætte, og hvor myndigheden derfor ikke vil kunne afkræve virksomheden fremtidige egenkontrolresultater.

Også selv om man ikke er inden for området for § 10 vil der imidlertid kunne være situationer, hvor myndigheden ud fra virksomhedens hidtidige opførsel kunne have grund til at tvivle på, om den vil udføre egenkontrollen, vil udføre den korrekt, eller vil indsende oplysningerne. Eventuelt kan myndigheden i sådanne tilfælde pålægge virksomheden skærpede egenkontrolkrav, herunder at egenkontrollen skal udføres af et eksternt laboratorium, eller pålægge virksomheden at indsende resultaterne af egenkontrollen løbende. Dette er der allerede hjemmel til i de gældende regler om egenkontrol. Der kan dog være tilfælde, hvor dette ikke skønnes tilstrækkeligt, f.eks. fordi der også er grund til at tvivle på, om virksomheden vil overholde sådanne skærpede vilkår, eller fordi det vurderes, at det er sandsynligt, at man vil komme i en § 10-situation. I sådanne situationer vil der kunne være behov for, at myndigheden for en periode overtager egenkontrollen for virksomhedens regning.

I en del af disse tilfælde, hvor virksomheden har vist, at den ikke kan eller vil overholde sine egenkontrolvilkår, vil det formentlig være mere relevant at nedlægge forbud mod virksomheden. Imidlertid kan der også være tilfælde, hvor en midlertidig overtagelse af egenkontrollen vil være en mere egnet løsning.

Det foreslås derfor, at myndighederne får hjemmel til for en periode at overtage egenkontrollen for virk-

somhedernes regning i tilfælde, hvor man er i en § 10-situation, eller det er sandsynligt, at man fremtidigt kommer i en § 10-situation, således at egenkontrolresultater ikke vil kunne afkræves. Endvidere foreslås det, at myndighederne kan overtage egenkontrollen i andre tilfælde, hvor det af håndhævelsmæssige eller miljømæssige grunde skønnes nødvendigt, herunder fordi myndigheden har grund til tvivle på, at virksomheden vil overholde egenkontrolkravene. Det vil i dette sidste tilfælde normalt være en forudsætning, at andre mindre indgribende håndhævelsesmidler er forsøgt, herunder at virksomheden har fået indskærpet egenkontrolkravene og herefter fortsat ikke opfylder disse.

En sådan afgørelse om at overtage egenkontrollen vil skulle forvarsles og vil kunne påklages på linje med de ovenfor omtalte afgørelser om at foretage undersøgelser på virksomhedens regning.

I en afgørelse om at overtage egenkontrollen skal der kunne fastsættes vilkår, der skal sikre, at egenkontrollen kan udføres af myndigheden, f.eks. vilkår om, at virksomheden skal meddele, hvornår visse anlæg vil være i drift, så der kan foretages målinger på et relevant tidspunkt.

Det skal dog understreges, at det ikke vil være alle typer egenkontrol, som det er relevant for myndigheden at overtage. Førelse af logbøger om forhold i den daglige drift eller løbende overvågning af driftsparametre via måleudstyr, som er indbygget i produktionsapparatet, vil myndighederne f.eks. ikke meningsfuldt kunne overtage udførelsen af.

2.1.3.2.4 *Oplysninger fra tredjemand*

Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor myndighederne til trods for de ovennævnte hjemler ikke kan fremskaffe oplysninger, som de har brug for. I visse tilfælde vil andre end den mistænkte virksomhed ligge inde med disse oplysninger. Det kan f.eks. være laboratorier, der har foretaget analyser for virksomheden, eller kunder og leverandører, som har oplysninger om, hvad de har leveret til og modtaget fra virksomheden. I miljølovene er der imidlertid kun få hjemler til, at myndighederne kan afkræve tredjemand oplysninger.

I det udkast til lovforslag, der har været i høring, blev det foreslået, at der indføres hjemmel til at afkræve visse tredjemænd oplysninger, hvor det kunne være relevant.

Hjemlerne var ikke begrænset til § 10-situationer, da den kan være lige så relevant i tilfælde, hvor virksomheden uberettiget nægter at give oplysninger.

Det blev også i høringsudkastet foreslået i relevant omfang at indsætte en pligt for ansatte til at komme

med oplysninger, de er i besiddelse af, f.eks. om hvad de selv har gjort eller set på virksomheden. Ved undersøgelse af uheld på en virksomhed er det således f.eks. særdeles vigtigt fra de implicerede at kunne få oplysninger om, hvilken forurening der er sket, og hvordan den er sket, for at myndigheden kan træffe beslutning om forureningsbekæmpende foranstaltninger og om eventuelle påbud til forebyggelse af lignende uheld.

I høringsen kom der en del indvendinger imod sådanne regler. Da det samtidig er usikkert, hvor stort behovet for disse er, og i hvilket omfang det bliver større på grund af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, er der ikke på nuværende tidspunkt fremsat forslag om oplysningspligt fra ansatte eller (andre) tredjemænd. Behovet for sådanne regler vil blive nærmere vurderet i forbindelse med evalueringen af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter i 2006.

I lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter er det hovedreglen, at de ansatte identificeres med virksomheden, hvis denne er en juridisk person (men ikke elers), og denne regel er bl.a. begrundet i, at det virker ulogisk, hvis det skal være afgørende for krav om udlevering af dokumenter, hvem der konkret bliver spurgt og har adgang til dem. Denne hovedregel er dog fraveget på arbejdsmiljøområdet (hvor reglerne skal beskytte de ansatte) således at de ansatte skal give oplysninger, også i tilfælde af konkret mistanke mod virksomheden om et strafbart forhold, i det omfang oplysningerne søges tilvejebragt til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf. Hvis det viser sig i praksis, at miljømyndighederne får problemer med at få nødvendige oplysninger fra ansatte efter ikrafttrædelsen af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, og der derfor bør indføres en oplysningspligt for ansatte, kan det tillige i forbindelse med evalueringen af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter i 2006 overvejes at indføre en tilsvarende regel som på arbejdsmiljøområdet.

2.1.3.3. Håndtering af tilfælde, hvor myndighederne ikke kan skaffe oplysninger

I en gruppe af tilfælde vil de ovennævnte midler ikke kunne sikre, at myndighederne altid kan fremskaffe de oplysninger, de har brug for til det administrative tilsyn og håndhævelse eller til forureningsbekæmpelse og -forebyggelse eller til beskyttelse af sundheden, eller hvor man i hvert fald ikke kan skaffe

dem hurtigt nok i forhold til behovet for handling. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor man ikke kan få at vide, hvordan et uheld er sket, eller hvad der er blevet udledt eller er risiko for bliver udledt. Der kan også være tilfælde, hvor man måske ville kunne finde disse oplysninger, hvis man ledte længe nok, men hvor man ville risikere, at det ville tage uforholdsmæssig lang tid, enten i forhold til ressourceanvendelsen som sådan eller i forhold til behovet for hurtig indgriben mod en forurening eller et formentlig farligt produkt.

En sådan situation, hvor myndigheden mangler oplysninger, er imidlertid ikke begrænset til tilfælde, hvor virksomheden nægter at udlevere oplysningerne med henvisning til § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Det kan også skyldes, at virksomheden uberettiget nægter at udlevere oplysningerne, eller at virksomheden ikke er i besiddelse af dem, enten fordi den har forsømt en pligt til at skaffe sig dem, eller af undskyldelige årsager.

I sådanne tilfælde vil myndigheden være nødt til – og berettiget til – at agere bedst muligt på det foreliggende grundlag.

Myndigheden skal naturligvis overholde proportionalitetsprincippet og vil ikke kunne træffe beslutning om foranstaltninger eller undersøgelser, som man på baggrund af oplysninger, som myndigheden har eller burde have skaffet sig, kan se er unødvendige. Men kravene til beslutningsgrundlaget vil variere afhængigt af, hvor alvorlig den mulige fare er, og hvor hurtigt der skal handles for at forhindre mulige alvorlige konsekvenser. Det er således ikke afgørende, at det bagefter viser sig, at mindre omfattende foranstaltninger havde været tilstrækkeligt. Gyldigheden af afgørelsen afhænger af en bedømmelse af, hvad myndigheden vidste eller burde vide på tidspunktet for denne. Myndigheden skal naturligvis overholde proportionalitetsprincippet, og herunder også f.eks., hvis det vurderes hensigtsmæssigt, dele en undersøgelse op, så man kan revurdere situationen på basis af en delundersøgelse.

Hvis der er truffet en gyldig afgørelse, vil virksomheden som hovedregel være forpligtet til at afholde omkostningerne ved foranstaltningerne, også selv om der senere – f.eks. som resultat af de iværksatte undersøgelser/foranstaltninger – kommer oplysninger frem, der viser, at mindre omfattende foranstaltninger havde været tilstrækkelige, eller der i øvrigt kunne have været anvendt en billigere løsning. Den eneste undtagelse fra dette princip findes i jordforureningslovens § 76, stk. 4, hvorefter omkostningerne ved en påbudt undersøgelse af en jordforurening skal refunderes, hvis det viser sig, at der slet ikke var nogen forure-

ning, eller at den ikke – hverken helt eller delvis – stammede fra den pågældende. Denne undtagelse er meget snæver, idet betingelserne sjældent vil være opfyldt, hvis der var et tilstrækkeligt grundlag for at give påbuddet.

I visse tilfælde kan der blive tale om at nedlægge forbud mod et produkt eller en virksomheds drift på baggrund af manglende oplysninger. I kemikalieloven findes f.eks. en bestemmelse, hvorefter myndighederne kan forbyde et produkt, hvis man ikke får oplysninger om sammensætningen heraf i overensstemmelse med loven (nuværende § 38 d, stk. 5, i lovforslaget flyttet til § 48, stk. 4). Denne bestemmelse er nødvendig, fordi myndighederne ikke har nogen reel mulighed for at analysere sig frem til indholdet i et kemisk produkt, hvis man ikke ved, hvilke stoffer man skal lede efter. Denne bestemmelse gælder principielt også i tilfælde, hvor myndigheden ikke har nogen grund til at tro, at produktet er ulovligt.

Tilsvarende vil det – som en sidste udvej – kunne være nødvendigt at nedlægge driftsforbud mod en virksomhed, der ikke kan eller vil komme med oplysninger, der gør det muligt for myndigheden at bedømme, om den giver anledning til væsentlig forurening eller føre tilsyn med virksomhedens vilkår i øvrigt.

Disse muligheder for at nedlægge forbud på grund af manglende dokumentation for lovlighed/forsvarlighed af virksomheden eller for i øvrigt at gribe ind med undersøgelser eller påbud på det foreliggende grundlag vil gælde uanset, hvorfor yderligere oplysninger ikke kan fremskaffes, herunder også i tilfælde, hvor virksomheden er berettiget til at nægte at udlevere yderligere oplysninger under henvisning til § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Selvinkrimineringsforbuddet drejer sig om ret til ikke at udtale sig i forbindelse med strafferetlig efterforskning, men regulerer ikke, hvilke konsekvenser manglende oplysninger i øvrigt kan have i forhold til administrative afgørelser.

Omvendt er det klart, at myndighederne ikke må misbruge den nævnte type afgørelser til at lægge pres på virksomheden for at få den til at opgive beskyttelsen mod selvinkriminering, eller som en straf i sig selv.

2.1.3.4 Fravigelse af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter p.g.a. EU-regler og andre internationale forpligtelser

Det er angivet i bemærkningerne til lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsind-

greb og oplysningspligter, at reglerne heri viger for internationale forpligtelser. På miljøområdet har en stor del af reglerne helt eller delvis baggrund i sådanne forpligtelser. Imidlertid fastsætter disse sjældent præcise regler for tilsyn og håndhævelse eller for oplysningspligtens forhold til selvinkrimineringsforbuddet. (Det skal her bemærkes, at EF-domstolen, i hvert fald på konkurrenceområdet, har anlagt en snævrere fortolkning af selvinkrimineringsforbuddet, end den er lagt til grund i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.) Det vil derfor være vanskeligt at vurdere, om man konkret er i en situation, hvor lovens regler eventuelt viger. Dertil kommer, at mange af reglerne på miljøområdet er en blanding af nationale regler og regler, der gennemfører internationale regler, uden at dette fremgår af reglerne eller normalt har nogen indflydelse på, hvordan tilsyn og håndhævelse med dem foregår. Det vil derfor være u håndterbart i praksis, hvis der i vidt omfang skal sondres mellem de to situationer. Derfor er behovet for ændringer i miljølovgivningens håndhævelsesregler vurderet uafhængig af, om de EU-regler og andre internationale forpligtelser, der gælder på miljøområdet, evt. i visse tilfælde vil kunne begrunde fravigelser fra reglerne i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, og lovforslaget er så vidt muligt udformet, så det vil være overflødig konkret at overveje fravigelse af lovens regler for at sikre tilstrækkeligt tilsyn med og håndhævelse af regler, der gennemfører internationale forpligtelser.

2.2. Andre foreslåede ændringer

I forbindelse med analysearbejdet er der også blevet sat fokus på visse ubegrundede uoverensstemmelser mellem håndhævelsesreglerne i de forskellige love, særlig i kemikalieloven, miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven, samt at der i de to førstnævnte love samt genteknologiloven er brug for klar hjemmel til visse yderligere tiltag i forhold til markedsføring af produkter og varer omfattet af lovene. Det foreslås derfor, at man, når man alligevel skal ændre håndhævelsesreglerne, retter op på dette. Ændringerne vil blive omtalt nærmere nedenfor i afsnit 3 under de enkelte love.

3. Gennemgang af behovet for ændringer i de enkelte love

Den foretagne analyse har vist behov for ændringer i miljøbeskyttelsesloven, havmiljøloven, vandforsyningsloven, jordforureningsloven, kemikalieloven og genteknologiloven. Hvis der – mod forventning –

skulle vise sig behov for ændringer af andre love på miljø- og naturområdet, vil dette blive taget op i forbindelse med evalueringen af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter i 2006.

3.1. Miljøbeskyttelsesloven

3.1.1. Ændringer som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter

Egenkontrol spiller i praksis en afgørende rolle for kontrollen med miljøbeskyttelseslovens overholdelse.

Efter miljøbeskyttelsesloven kan der fastsættes regler om egenkontrol efter § 7 a. I reglerne kan det fastsættes, hvornår resultaterne skal indsendes til myndigheden, eller det kan fastsættes, at de blot skal stå til rådighed for myndigheden eller indsendes på anmodning. Der er fastsat en række regler om egenkontrol med hjemmel i denne bestemmelse. Som eksempler (blandt mange) kan nævnes VOC-bekendtgørelsen, rensribekendtgørelsen og gyllebeholderkontrolbekendtgørelsen.

I andre tilfælde fastsættes krav til egenkontrol konkret. Det kan ske som en del af tilladelser eller godkendelser f.eks. efter § 19, § 28 eller § 33. Det kan også ske som en del af et påbud om forureningsbegrænsende foranstaltninger efter f.eks. § 42. Vilkår om egenkontrol kan revideres med hjemmel i § 72, stk. 2, og kan også fastsættes selvstændigt med hjemmel i denne bestemmelse, hvis de materielle vilkår er fastsat, men der mangler egenkontrollvilkår.

Der kan forekomme tilfælde, hvor selvinkrimineringsforbuddet vil gøre, at egenkontrolresultater ikke kan kræves udleveret. Dette kan f.eks. gælde, hvis myndigheden selv har konstateret en formodet strafbar lovovertrædelse, som egenkontrolresultaterne kan belyse yderligere.

Ud over den regelmæssige egenkontrol kan der gives konkrete påbud om udlevering af oplysninger eller foretagelse af undersøgelser med hjemmel i § 72 og i forskellige bekendtgørelser og konkrete afgørelser. Dette er både relevant i forhold til situationer, hvor der er tale om at kontrollere overholdelse af regler, og i tilfælde, hvor det skal undersøges, om der skal fastsættes vilkår for en (hidtil ureguleret) virksomhed. I den sidstnævnte situation er selvinkrimineringsforbuddet ikke relevant, men det kan det være i den førstnævnte situation, hvis der er en konkret mistanke.

Inden for miljøbeskyttelseslovens område forekommer alle de ovenfor under afsnit 2.1.3 beskrevne

problemtyper, ligesom alle de nævnte redskaber vil kunne være relevante i større eller mindre omfang.

Der er i dag hjemmel til at foretage selvhjælpshandlinger for den ansvarliges regning, hvis den ansvarlige ikke udfører påbudte foranstaltninger (herunder tilvejebringelse af oplysninger) (§ 69, stk. 1, nr. 3) og i akutte tilfælde (§ 70). Derimod vil der ikke være hjemmel til at foretage selvhjælpshandling for den ansvarliges regning, hvis denne ikke selv er forpligtet til at udlevere oplysninger p.g.a. § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, og der ikke er tale om et akut tilfælde. Der foreslås derfor en regel herom.

Der er ikke nogen hjemmel til fremadrettet at overtage udførelsen af egenkontrollen for den ansvarliges regning. Dette vil ikke være relevant i forhold til alle typer egenkontrol efter loven, men kan være det i forhold til f.eks. udtagelse og analyse af spildevandsprøver m.v. Der foreslås derfor indført en hjemmel hertil.

Den nuværende adgangsbestemmelse i § 87 angiver ikke klart, at myndigheden om nødvendigt kan medtage dokumenter og andre genstande, f.eks. computere, hvorpå oplysninger befinder sig, fra virksomheden. Dette foreslås præciseret, da myndighederne kan få øget brug herfor i situationer, der bliver omfattet af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Det vil ofte på miljøbeskyttelseslovens område være sådan, at afgørelser må træffes på det foreliggende grundlag, som måske er ufuldstændigt, således at risikoen ikke kan bedømmes præcist, og hvor man i visse tilfælde må lade usikkerheden komme virksomheden til skade og handle ud fra et »worst case-scenario« for at sikre, at der træffes tilstrækkelige foranstaltninger til at beskytte sundhed og miljø. Dette ændres ikke i tilfælde, hvor den pågældende i medfør af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter er undtaget fra de oplysningspligter, der ellers gælder, jf. ovenfor afsnit 2.1.3.3. Et eksempel kan være oprydningforanstaltninger efter udslip af et stof i en å, hvor myndighederne ikke kan få præcise oplysninger fra virksomheden om, hvad eller hvor meget der er udledt, og hvor dette heller ikke umiddelbart kan konstateres. De må så tage stilling til undersøgelses- og oprydningforanstaltningernes art og omfang på det foreliggende grundlag, og det skal ikke gøre nogen forskel i dette skøn, om virksomheden evt. i medfør af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter ikke er forpligtet til at give oplysninger i sagen. Dette ændrer selvfølgelig ikke på, at beslutningen altid skal opfylde propo-

tionalitetsprincippet, og at der ikke må vælges en løsning, som myndigheden burde have kunnet se, var unødvendigt dyr.

3.1.2. Andre ændringer

Miljøbeskyttelseslovens hovedområde er regulering af forurenende virksomhed forstået som anlæg, aktiviteter m.v., der kan medføre forurening. Formuleringen af miljøbeskyttelseslovens tilsyns- og håndhævelsesregler afspejler, at loven hovedsagelig regulerer virksomhed og ikke produkter/varer. Imidlertid er der også (bl.a. som gennemførelse af EU-regler) udstedt regler, der stiller krav til visse varer, f.eks. krav vedrørende forurening fra mobile ikke-vejgående maskiner, og krav om pantmærker på emballager til øl og læskedrikke. Lovens tilsyns- og håndhævelsesregler bør afspejle dette.

Der foreslås derfor ændringer i lovens § 87, der præciserer, at myndighederne har hjemmel til ikke alene at udtage prøver af f.eks. spildevand til analyse, men også har hjemmel til at udtage eksemplarer af regulerede varer til nærmere undersøgelse uden at betale herfor. En sådan udtrykkelig hjemmel findes i kemikalieloven og i en lang række andre love, der regulerer produkter/varer.

Håndhævelsesbeføjelserne i § 69 foreslås endvidere suppleret med en hjemmel til at kræve, at den ansvarlige trækker ulovlige varer tilbage fra markedet.

Endvidere foreslås det, at § 72, hvorefter myndighederne kan kræve oplysninger, omfatter den ansvarlige for markedsføring af regulerede produkter. Dette er ikke klart i dag, hvor den omfatter »den, der er ansvarlig for en virksomhed, der kan give anledning til forurening«.

3.2. Lov om beskyttelse af havmiljøet

3.2.1. Ændringer som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter

Egenkontrol og andre oplysninger fra skibe og platforme spiller i praksis en afgørende rolle for kontrollen med havmiljølovens overholdelse.

Efter lov om beskyttelse af havmiljøet (havmiljøloven) kan der fastsættes regler om egenkontrol efter § 24 og § 32. Efter § 24 kan der fastsættes regler om skibes pligt til anmeldelse af affald. Hjemlen er udmøntet i bekendtgørelse om modtagefaciliteter for affald fra skibe, om skibes aflevering af affald og havnes affaldsplaner. Efter § 32 kan der fastsættes regler om, at virksomheder, der sælger eller leverer brændstof til skibe eller platforme, for egen regning skal indhente,

opbevare og udlevere dokumentation for mængde og sammensætning af det brændstof, de sælger eller leverer til skibe eller platforme. Hjemlen er endnu ikke udnyttet.

I andre tilfælde fastsættes krav til egenkontrol konkret. Det kan ske som en del af tilladelser eller godkendelser f.eks. efter § 27, § 30 eller § 33.

Derudover er der f.eks. oplysningspligt i medfør af lovens § 38, hvorefter alle ejere, brugere og førere af samt lodser på skibe straks skal indberette, såfremt der sker udtømmning eller dumpning, eller der sker kollision eller grundstødning, eller der af andre grunde er fare for udtømmning. Der skal i den forbindelse på anmodning gives alle oplysninger, som har betydning for iværksættelse af foranstaltninger for at forhindre eller bekæmpe forurening af havet.

Der kan forekomme tilfælde, hvor selvinkrimineringsforbuddet vil gøre, at egenkontrolresultater og andre oplysninger ikke kan kræves udleveret.

Inden for havmiljølovens område forekommer mange af de ovenfor under afsnit 2.3 beskrevne problemtyper, ligesom en del af de nævnte redskaber vil kunne være relevante i større eller mindre omfang.

Der kan være behov for, at der etableres en hjemmel for myndighederne til at foretage undersøgelser for den ansvarliges regning i tilfælde, hvor oplysninger ikke kan kræves af den pågældende, fordi man er inde i en situation, der er dækket af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Et eksempel kan være, hvis et rederi nægter at udlevere data om sejlroute m.v. på en hurtigfærge i et tilfælde, hvor myndighederne har konkret mistanke om, at færgen har sejlet uden for den godkendte rute. Her vil det være relevant, at myndighederne (med teknisk bistand fra et sagkyndigt firma) for rederiets regning kan uddrage de ønskede oplysninger af færgens »sorte boks«. For yderligere eksempler henvises til bemærkningerne til § 2, nr. 3.

Med hensyn til overtagelse af fremtidig egenkontrol, vurderes dette umiddelbart ikke at være praktisk relevant inden for havmiljølovens område. Meget af den egenkontrol, der skal foretages er af en art, hvor det ikke giver mening, at myndighederne overtager den (f.eks. anmeldelse af affald m.v.). F.s.v.a. platforme, vurderes en overtagelse af egenkontrollen at være urealistisk p.g.a. platformenes beliggenhed og sikkerhedsforhold.

Adgangsbestemmelserne i §§ 42 og 45 indeholder ligesom miljøbeskyttelsesloven ikke klar hjemmel til at fjerne dokumenter og genstande, samt til at få adgang til og evt. fjerne medier, hvorpå elektroniske data

er lagret (f.eks. en »sort boks«) m.v. Der er derfor af samme grund som i nævnte lov behov for præcisering.

Ligesom på miljøbeskyttelseslovens område vil det ofte være sådan, at afgørelser må træffes på det foreliggende grundlag, som måske er ufuldstændigt, og hvor man i visse tilfælde af hensyn til miljøet må lade usikkerheden komme den ansvarlige til skade.

Således kan forsvarsministeren i henhold til havmiljølovens § 43 forbyde et skib at fortsætte sejlads eller andre aktiviteter, eller påbyde, at sejlads eller andre aktiviteter skal følge bestemte retningslinier, hvis der er sket eller er fare for udledning fra skibet, eller træffe yderligere foranstaltninger end de nævnte, hvis dette er nødvendigt for at forhindre eller bekæmpe forurening, der kan medføre alvorlig skade for havmiljøet. Disse bestemmelser anvendes f.eks. i forbindelse med grundstødninger og kollisioner, og forsvaret udsteder i den forbindelse typisk forbud mod, at det grundstødte skib forsøger at komme fri af grunden, før et miljøskib er fremme, eller påbyder tømning af visse tanke med miljøskadelige produkter. Baggrunden for sådanne påbud eller forbud er typisk oplysninger indhentet om skibets last og bunkringsolie og dennes placering, skibets konstruktion og evt. konstaterede skader i forbindelse med grundstødningen eller kollisionen, andre oplysninger om situationen osv., jf. lovens § 38.

Hvis ejeren af et skib, uretmæssigt eller i henhold til lov om retssikkerhed, § 10 nægter at give ovenstående oplysninger efter § 38, forringes myndighedernes mulighed væsentligt for at vurdere situationen og den eventuelle. forureningsfare fra skibe. Det er ikke hensigten, at § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter skal afskære tilsynsmyndighedens mulighed for at udstede de nødvendige påbud eller forbud til skibet. Der er således fortsat mulighed for at udstede påbud eller forbud til skibe for at forhindre eller begrænse en eventuel forurening fra skibet, ud fra et »worst case-scenarie«, selv om de nødvendige informationer til at bedømme risikoen præcist ikke er til rådighed for myndighederne, og det tilsvarende gælder i forhold til undersøgelser efter § 42. Dette ændrer selvfølgelig ikke på, at beslutningen altid skal opfylde proportionalitetsprincippet, og at der ikke må vælges en løsning, som myndigheden burde have kunnet se, var unødvendigt dyr, men hvis dette er opfyldt, kan udgifterne kræves erstattet efter § 44, også selv om der var tale om en § 10-situation.

I bemærkningerne til lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter er det anført, »at havmiljøloven giver

hjemmel til, at forsvarsministeren og miljøministeren eller den, de bemyndiger dertil, i tilfælde af olieudslip kan foretage tvangsindgreb efter retsplejelovens regler på skibe og platforme. Miljøministeren vil efter drøftelse med justitsministeren overveje, om der kan være anledning til at foreslå ændringer i havmiljøloven, som giver myndighederne mulighed for også i visse andre tilfælde at foretage tvangsindgreb på skibe mv., selv om betingelserne i lovforslagets § 9 ikke er opfyldt.«

Miljøstyrelsen vurderer, at der er behov for at udvide miljøministerens bemyndigelser til at foretage administrativ ransagning i olieudtømmingssager på platforme til også at omfatte sager om ulovlig kemikalieudtømning/udledning. Man vil ellers risikere, at man ikke kan gribe effektivt ind over for en ulovlig kemikalieudledning, hvis mistanken under et tilsynsbesøg bestyrkes i en sådan grad, at der er »rimelig grund til mistanke«, jf. § 9, fordi myndigheden i så fald kan være afskåret fra selv at sikre beviser m.v., og det er urealistisk at tilkalde politiet til platformen.

For så vidt angår skibe, har Forsvarsministeriet oplyst, at forsvarets eventuelle anvendelse af en ransagningsbeføjelse ved mistanke om ulovlig udledning af kemikalier fra et skib i den eksklusiv økonomiske zone for det første forudsætter konkret mistanke mod skibet om, at der er foretaget en ulovlig udledning. Denne betingelse lader sig vanskeligt opfylde for så vidt angår flydende stoffer/kemikalier. I henhold til de nuværende bekendtgørelser om udledning af andre flydende stoffer end olie, må der på eksklusiv økonomisk zone udledes kemikalier m.v. i visse koncentrationer, hvis skibet holder en vis fart og er mere end 12 sømil fra kysten. Mistanke om ulovlig udledning af flydende stoffer/kemikalier opstår i forbindelse med, at nogen visuelt ser en stribe efter et skib (miljøfly, andre skibe m.v.). Da det ikke er muligt at vurdere ud fra visuelle observationer, om en synlig stribe efter skibet af kemikalier m.v. overskrider de tilladte koncentrationer, vil forsvaret aldrig kunne fastslå ud fra flyovervågning m.v., om der er tale om en ulovlig udledning, og betingelsen for at udføre en ransagning vil derfor ikke være opfyldt.

For det andet forudsætter boarding af et skib for ulovlig udledning af kemikalier m.v. på eksklusiv økonomisk zone, at der er tale om en »betydelig utømning« som har »medført eller truer med at medføre væsentlig forurening af havet«, jf. Havretskonventionens art. 220, nr. 5. Da det ikke er muligt ud fra visuelle observationer at fastslå, hvad det er for et stof et skib udleder (jf. at flydende stoffer kan være mere eller mindre skadelige, da der kan være tale om alt fra

vegetabiliske olier til giftige kemikalier), eller hvor meget der er tale om, vil det ikke være muligt for forsvaret at vurdere, om betingelserne for at foretage boarding/ransagning efter Havretskonventionens art. 220 nr. 5 er opfyldt.

Forsvarsministeriet anser derfor ikke en udvidelse af ransagningsbeføjelsen for hensigtsmæssig på nuværende tidspunkt.

3.2.2. Andre ændringer

Adgangsbestemmelsen i § 45 giver ikke adgang til skibe for andre end forsvaret. Imidlertid er forsvaret ikke tilsynsmyndighed for alle lovens regler, der gælder for skibe. Bl.a. er Skov- og Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen tilsynsmyndighed i forhold til godkendelse af hurtigfærgeruter, og amterne er tilsynsmyndighed i forhold til klappning. Bestemmelsen om adgang til skibe foreslås derfor udvidet til også at omfatte andre tilsynsmyndigheder efter loven end forsvaret.

3.3 Vandforsyningsloven

3.3.1. Ændringer som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter

Vandforsyningslovens bestemmelser om tilsyn og håndhævelse svarer i princippet til miljøbeskyttelseslovens, og der henvises derfor ligeledes til afsnittet om miljøbeskyttelsesloven.

Der er i bekendtgørelse nr. 871 af 21. september 2001 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg fastsat regler om kontrollen med drikkevandets kvalitet.

Bekendtgørelsen fastsætter en række kravværdier til drikkevand. Der stilles krav om, at der skal foretages regelmæssige undersøgelser af prøver af vandet. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilrettelæggelsen af kontrolordningen efter de nærmere regler i bekendtgørelsen. Dette sker så vidt muligt efter indstilling fra det enkelte vandforsyningsanlæg. På kommunalbestyrelsens foranstaltning kan der foretages supplerende undersøgelser af vandet fra vandforsyningsanlægget på baggrund af nærmere angivne kriterier i bekendtgørelsen.

Vandprøver skal udtages af og undersøges på et akkrediteret laboratorium. Laboratoriet sender resultaterne af kontrollen med vandkvaliteten til bl.a. ejeren af vandforsyningsanlægget, kommunalbestyrelsen og amtsrådet.

Efter vandforsyningslovens § 58 og bekendtgørelse nr. 871 skal ejeren af et vandforsyningsanlæg registre-

re de vandmængder, der indvindes fra anlægget. Bestemmelsen af indvindingsmængden skal ske med en måleanordning, hvis karakter til enhver tid kan bestemmes af den myndighed, der kan give tilladelse til et anlæg af den pågældende art. Registrering af den indvundne vandmængde skal ske periodisk som angivet i bekendtgørelsen. Anlæggets ejer skal registrere dato for hver opgørelse af indvindingen og den vandmængde, der er indvundet siden sidste registrering. Registreringen skal opbevares mindst 10 år og på anmodning forevises myndighederne. Anlæggets ejer skal årligt sende indberetning til kommunalbestyrelsen om anlæggets årsindvinding.

Der kan forekomme tilfælde, hvor selvinkrimineringsforbudet vil gøre, at egenkontrolresultater ikke kan kræves udleveret. Dette kan f.eks. gælde, hvis myndigheden selv har konstateret en formodet strafbar lovovertrædelse, som egenkontrolresultaterne kan belyse yderligere. Sådanne tilfælde vil være yderst sjældne, men kan f.eks. være, hvor en vandforsyning mod bedre vidende, og uden som foreskrevet at orientere myndigheder og forbrugere herom, leverer sundhedsfarligt vand til forbrugerne, og hvor en laboratorieprøve vil verificere dette. Hvis myndighederne har fået en konkret mistanke, vil de ikke kunne kræve oplysningerne.

Som i miljøbeskyttelsesloven er der i vandforsyningsloven hjemmel til at foretage selvhjælpshandlinger for den ansvarliges regning, hvis den ansvarlige ikke udfører administrativt påbudte eller domsfastsatte foranstaltninger, jf. § 65, stk. 4, og § 66, stk. 3. Derimod vil der ikke være hjemmel til at foretage selvhjælpshandling for de ansvarliges regning, hvis denne ikke selv er forpligtet til at udlevere oplysninger p.g.a. § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Der er endvidere som i miljøbeskyttelsesloven ikke nogen hjemmel til fremadrettet at overtage egenkontrollen for den ansvarliges regning. Dette kan f.eks. være relevant, hvor ejeren af vandforsyningsanlægget ikke – trods indskærper – som foreskrevet fører periodisk tilsyn med vandkvaliteten eller ikke har opsat anordning til måling af de indvundne vandmængder.

Der er endvidere behov for, at den nuværende adgangsbestemmelse i § 64, der svarer til miljøbeskyttelseslovens § 87, præciseres på tilsvarende måde som denne, således at myndigheden om nødvendigt kan medtage dokumenter og andre genstande. Dette kan f.eks. være egne analyseprøver af vandkvaliteten eller opgørelser over de indvundne vandmængder.

3.3.2. Andre ændringer

Vandforsyningsloven indeholder i modsætning til miljøbeskyttelsesloven i § 66, stk. 3, en særskilt hjemmel til selvhjælpshandlinger efter dom. Det er uklart, hvornår denne skal anvendes, og i hvilke tilfælde myndighederne er afskåret fra at anvende den almindelige bestemmelse om selvhjælpshandlinger i § 65, stk. 4. Det vil derfor være hensigtsmæssigt at ophæve den særlige bestemmelse i § 66, stk. 3. Til sammenligning bemærkes, at selvhjælpshandlinger efter miljøbeskyttelsesloven kan have en endog meget indgribende karakter, uden at det er en betingelse, at der foreligger dom, der fastslår ulovligheden.

Der er ikke i vandforsyningsloven fastlagt udpantningsret for selvhjælpshandlinger. Derimod fastsætter udpantningslovens § 1, stk. 1, nr. 5, udpantningsret for selvhjælpshandlinger. Denne hjemmel har været anvendt ved udpankning i forhold til selvhjælpshandlinger hjemlet i vandforsyningslovens § 65, stk. 4, og § 66, stk. 3. Det bør fremgå klart af vandforsyningsloven, hvor der er udpantningsret. Loven bør derfor præciseres, så den kommer til at svare til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser herom.

3.4 Jordforureningsloven

Efter jordforureningslovens § 40 kan amter og kommuner give konkrete påbud til forurenere om udlevering af oplysninger eller foretagelse for egen regning af tekniske undersøgelser. Formålet med bestemmelsen er, at forureningens omfang og karakter, grundvandsforhold o. lign. bliver belyst, således at der kan gives påbud om oprydning eller andre afværgeforanstaltninger.

Da det drejer sig om *sket* jordforurening, vil det som altovervejende hovedregel være nødvendigt, at der i sagerne gives påbud om tekniske undersøgelser. Udlevering af oplysninger, som virksomheden ligger inde med, vil dog i nogle tilfælde kunne have betydning ved fastlæggelsen af undersøgelsesomfanget. Selvinkrimineringsforbuddet kan være relevant, hvis der er konkret mistanke om en lovovertrædelse.

I lovens § 52 er der forbud mod tilførsel af jord til råstofgrave med mulighed for, at amtsrådet i særlige tilfælde kan meddele dispensation. Efter § 53 kan der fastsættes nærmere regler, herunder at den, der modtager jord, for egen regning skal foretage prøveudtagning, analyser og målinger af jorden. Der er ikke fastsat regler om egenkontrol, men i forbindelse med meddelelse af dispensationer fastsættes krav til egenkontrol konkret.

Inden for jordforureningslovens område forekommer alle de ovenfor under afsnit 2.1.3 beskrevne pro-

blemtyper, ligesom alle de nævnte redskaber vil kunne være relevante i større eller mindre omfang. Endvidere kan der være situationer, hvor det kan give anledning til tvivl, om en oplysning om forurening indhentes primært til brug for myndighedsopgaver efter miljøbeskyttelsesloven eller jordforureningsloven, f.eks. når hændelsesforløbet i forbindelse med en forurening søges klarlagt. Det vurderes derfor at være hensigtsmæssigt, hvis hjemlerne i de to love så vidt muligt er parallelle. Der foreslås derfor ændringer svarende til de ændringer, der foreslås i miljøbeskyttelsesloven som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

For at sikre fuld parallelitet mellem påbudsreglerne og den nye hjemmel til at foretage undersøgelser i § 10-situationer, foreslås det, at lovens § 76, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.

Ligesom på de øvrige loves område, vil der være situationer, hvor myndighederne må træffe afgørelse om undersøgelse, oprydning m.v. uden at have oplysninger, der muliggør en præcis vurdering af risikoen. Også på dette område vil gyldigheden af en afgørelse skulle bedømmes på grundlag af situationen på afgørelsestidspunktet, og bedømmelsen af, om myndighedens skøn opfylder proportionalitetsprincippet m.v., vil være den samme i situationer, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, som i andre situationer.

3.5 Lov om kemiske stoffer og produkter

3.5.1. Ændringer som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter

Kontrollen efter lov om kemiske stoffer og produkter bygger i vidt omfang på de oplysninger om stofferne, produkternes eller varenes indhold, som producenterne og importørerne selv ligger inde med. Det er umuligt for en tilsynsmyndighed at analysere for alt, hvilket indebærer, at kontrollen med eksempelvis klassificering af kemiske stoffer og produkter umuliggøres, hvis myndighederne ikke kan få de nødvendige oplysninger om produkternes indhold.

Der kan forekomme tilfælde, hvor selvinkrimineringsforbuddet vil gøre, at sammensætningsoplysninger ikke kan kræves udleveret.

Der er i § 38 d hjemmel til bl.a. at nedlægge forbud mod et stof, produkt eller vare, hvis myndighederne ikke får sammensætningsoplysninger. Det er hensigten med forslaget, hvor bestemmelsen flyttes til § 48

og omformuleres, at tydeliggøre, at der også kan nedlægges forbud i situationer, hvor den pågældende som følge af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter ikke er forpligtet til at meddele oplysningerne.

Det vurderes, at der ikke er behov for ændringer i kemikalielovens regler om adgangsrret og oplysningspligter i øvrigt på grund af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

3.5.2. Andre ændringer

Samtidig foreslås det at harmonisere lovens håndhævelsesbestemmelser med miljøbeskyttelseslovens, i det omfang forholdene, der reguleres, er sammenlignelige, samt at styrke de administrative redskaber til at lovliggøre et ulovligt forhold og at styrke tilsynets muligheder for at pålægge producenter og importører at advare befolkningen mod farerne ved et ulovligt produkt. Hidtil har det været tilsynsmyndighederne, der ved pressemeddelelser har advaret mod et farligt og ulovligt produkt. Der er tale om elementer og instrumenter, som i dag også findes i andre produktrelaterede lovgivninger, som eksempelvis produktsikkerhedsloven og legetøjsbekendtgørelsen.

Lovforslaget indeholder desuden en hjemmel til, at miljøministeren kan udpege private organisationer til at udøve beføjelser som nævnt i § 43, stk. 1. Hjemmelen skal aktuelt bruges i forhold til opgaven med at påse, at principperne for god laboratoriepraksis overholdes. Baggrunden er, at DANAK, der foretager dette arbejde, pr. 1. december 2002 er blevet privatiseret.

Miljøministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet er blevet opmærksom på, at hjemmelen til udpegning i forbindelse med lov om kemiske stoffer og produkter ikke giver mulighed for at udpege en privat organisation til opgaver efter loven: Det vurderes hensigtsmæssigt, at DANAK eller en anden privat organisation også i fremtiden skal kunne udføre disse opgaver.

3.6 Lov om miljø og genteknologi

Efter § 16 i lov om miljø og genteknologi fastsættes der vilkår om egenkontrol i godkendelser efter loven. Det er ikke yderligere præciseret i loven eller de tilhørende bekendtgørelser, hvori egenkontrollen skal bestå.

I praksis normeres egenkontrollen i vilkårene i de enkelte godkendelser efter §§ 8 og 9 i loven. Der kan bl.a. fastsættes vilkår om analyse af spildevand, test af filtre på luftafkast, kalibrering af temperaturfølere og kontrol af inaktiveringseffekten af affaldsbehandling

ved brug af biologiske metoder. Resultaterne af egenkontrollen afrapporteres enten direkte til tilsynsmyndighederne, eller ved at virksomheden fører logbog, som tilsynsmyndigheden skal have adgang til ved tilsynsbesøg: Vilkår om egenkontrol kan revideres med hjemmel i lovens § 17, stk. 2 og 4.

Der kan forekomme tilfælde, hvor selvinkrimineringsforbuddet vil gøre, at egenkontrolresultater ikke kan kræves udleveret. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvor myndigheden selv har konstateret en formodet strafbar lovovertrædelse, som egenkontrolresultaterne kan belyse yderligere.

Efter § 18 i lov om miljø og genteknologi er virksomheder, som kan give anledning til udledning eller overførsel af genetisk modificerede organismer til omgivelserne, forpligtet til at give oplysninger af relevans for administrationen af loven til de relevante myndigheder. Efter § 18, stk. 2, er der endvidere hjemmel til at udstede påbud om udgiftskrævende undersøgelser eller frembringelse af nærmere fastsatte oplysninger om art og omfang af udledningen eller overførslen.

Miljøministeren har efter § 19 bemyndigelse til at fastsætte gebyrer til hel eller delvis dækning af myndighedernes udgifter ved behandling af godkendelsessager, undersøgelser, tilsyn og kontrol. Bemyndigelsen er udnyttet til udstedelse af bekendtgørelse nr. 687 af 11. oktober 1991 om gebyr i henhold til lov om miljø og genteknologi, der pålægger den, der har en godkendelse efter loven, at betale alle omkostninger, der er forbundet med tilsynsmyndighedens udøvelse af tilsyn med den konkrete aktivitet. I praksis medfører dette, at en virksomhed, der ikke udfører og afrapporterer egenkontrol i overensstemmelse med de fastsatte vilkår herom i afgørelsen, vil kunne påregne, at tilsynsmyndigheden udvider tilsynet med virksomheden og dermed substituerer den manglende egenkontrol med supplerende tilsyn for virksomhedens regning. Som det fremgår, giver den eksisterende ordning tilsynsmyndigheden det nødvendige værktøj til at udøve kontrol med genteknologiske aktiviteter uden risiko for forøgede driftsomkostninger for tilsynsmyndigheden. Der er således ikke behov for at supplere den gældende lov med nye regler, der i visse tilfælde giver tilsynsmyndigheden mulighed for at udføre virksomhedens manglende egenkontrol.

Den nuværende adgangsbestemmelse i § 29 angiver ikke klart, at myndigheden om nødvendigt kan medtage analyser og prøver samt dokumenter og andre genstande, f.eks. computere, hvorpå oplysninger befinder sig, fra virksomheden. Der er derfor ligesom i de øvrige love behov for præcisering.

Ligesom på de øvrige loves område, vil der være situationer, hvor myndighederne må træffe afgørelse om at gribe ind over for virksomheden eller et produkt uden at have oplysninger, der muliggør en præcis vurdering af risikoen. Også på dette område vil gyldigheden af en afgørelse skulle bedømmes på grundlag af situationen på afgørelsestidspunktet, og bedømmelsen af, om myndighedens skøn opfylder proportionalitetsprincippet m.v., vil være den samme i situationer, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, som i andre situationer.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget tilsigter at gøre det muligt for tilsynsmyndighederne at opretholde den nuværende praksis for tilsyn og håndhævelse. Derudover foreslås på enkelte områder yderligere redskaber, som i visse situationer kan lette myndighedernes arbejde. Der vurderes på denne baggrund ikke at være nogen væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

I det væsentlige tilsigter lovforslaget at muliggøre opretholdelse af den nuværende tilsyns- og håndhævelsespraksis og vil derfor i det væsentlige ikke medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

På kemikalieområdet styrker lovforslaget tilsynsmyndighedernes mulighed for at pålægge producenter og importører af et ulovligt produkt at »gøre skaden god igen« ved eksempelvis at pålægge virksomhederne at annoncere i dagspressen mod farerne ved et ulovligt produkt. Det skønnes rimeligt, at det er de ansvarlige for det ulovlige forhold, der bærer omkostningerne ved at orientere brugerne om farerne ved produktet, afhjælpe eventuelle skadevirkninger forårsaget af produkterne og destruere produkterne på forsvarlig vis. Det burde dog ikke betyde større udgifter for erhvervslivet, da det må formodes, at det kun er et ringe antal produkter, der er ulovlige.

6. Administrative og økonomiske konsekvenser for borgerne

Lovforslaget berører primært virksomheder, men kan dog også berøre privatpersoner, hvis disse foretager forenende aktiviteter. I forhold til nuværende praksis forventes dog ingen væsentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

I forhold til nuværende praksis forventes ingen væsentlige miljømæssige konsekvenser. Dog kan de nye håndhævelsesredskaber, særlig de forbedrede redskaber i kemikalieloven, have en positiv effekt på håndhævelsen og dermed på miljøet og forbrugernes sundhed.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Kommunikationsplan

Målgruppen for forslaget er i første række miljømyndighederne, som skal anvende reglerne, men selvfølgelig også de virksomheder, som myndighedernes afgørelser vil blive rettet til.

Der vil blive udarbejdet en vejledning om anvendelse af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter på miljøområdet og dens samspil med miljølovgivningen, herunder reglerne i nærværende forslag. Udkast til vejledningen vil blive udsendt i høring snarest muligt efter vedtagelse af lovforslaget.

10. Hørte myndigheder og organisationer

Advokatrådet, Affald Danmark, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Amtsrådsforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdstilsynet, Asfaltindustrien, Benzinforhandlernes Fælles Repræsentation, Beskæftigelsesministeriet, Bilfærgernes Rederiforening, Bilgenbrug Danmark, Brancheforeningen for lim og fugemasser, Brancheforeningen SPT, Bryggeriforeningen, Dansk Byggeri, Byggesocietetet, Centralforeningen af autoreparatører i Danmark, Centralorganisationen af Industriansatte i Danmark, DAKOFA, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Erhvervsgartnerforening, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Jæger Forbund, Danmarks Motor Union, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Private Vandværker, Danmarks Rederiforening, Danmarks Statistik, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Vindmølleforening, DANAK, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Autogenbrug, Dansk Brøndejerforening, Dansk Dambrugerforening, Dansk Energi, Dansk Erhvervsgartnerforening, Dansk Landbrug, Dansk Galvanisør Union, Dansk Gasteknisk Center A/S, Dansk Havbrugerforening, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Metal, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pelsdyravlerforening, Dansk Planteværn, Dansk Renseriforening, Dansk Transport og Logistik, Dansk

Skovforening, Dansk Skytte Union, Dansk Standard, Dansk Textil og Beklædning, Danske Fjernvarmeverkers Forening, Danske Læskedrik Fabrikker, Danske Maritime, Danske Vognmænd, DANVA, DASU, Datatilsynet, DAVID c/o Fyns Amt, De Danske Skytteforeninger, DELTA, Det Norske Veritas, Det Økologiske Råd & Selskab, Direktoratet for FødevarerErhverv, DONG, Energi E2, Elsam, Embedslægeforeningen, Energistyrelsen, Entreprenørforeningen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Erhvervs- og Boligstyrelsen, Eurofins, FATCH, Coop, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Finansministeriet, Finansrådet, Fiskeridirektoratet, Forbrugerrådet, Forbrugerstyrelsen, FORCE Technology, Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark, Foreningen af Danmarks Lak- og Farveindustri, Foreningen af Danske Brøndborere, Foreningen af Danske Grus- og Steindustrier, Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere, Foreningen af Forlystelsesparker i Danmark, Foreningen af Miljømedarbejdere i kommunerne, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen for Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri, Forsvarets Bygningstjeneste, Forsvarskommandoen, Forsvarsministeriet, Frederiksberg Kommune, Friluftsrådet, Fødevarerdirektoratet, Genvindingsindustrien, Green Network, Greenpeace Danmark, HTS-Interesseorganisationen, HO-RESTA, Håndværksrådet, IMOKA, Indenrigs- og sundhedsministeriet, Ingeniørforeningen i Danmark, International Transport Danmark, Justitsministeriet,

Kalk- og Teglværksforeningen, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunernes Landsforening, Kongelig Dansk Aeroklub, Københavns Kommune, Landbrugets Rådgivningscenter, Landbrugsrådet, Landsforeningen Økologisk Jordbrug, LIF Lægemiddelin- dustriforeningen, LO, Maskinmestrenes Forening, Metal Søfart, Mejeriforeningen, Miljøklagenævnet, Miljøkontrollen, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Naturklagenævnet, North Sea Operators Committee-Denmark, Novo Nordisk A/S, NOAH, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Plantedirektoratet, Plastindustrien i Danmark, Procesindustrien, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for mindre skibe, Reno Sam, RUC, Rådet for Dansk Forsikring og Pension, Sammenslutningen af Danske Havne, Samvirkende Danske Turistforeninger, Skatteministeriet, Specialarbejderforbundet i Danmark, Statsministeriet, Søfartsstyrelsen, Teknologisk Institut, Told- og Skattestyrelsen, Trafikministeriet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Verdensnaturfonden, Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Forslaget under § 5, nr. 2, har dog kun været i høring hos følgende: Sikkerhedsstyrelsen, DANAK, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Erhvervs- og Boligstyrelsen, Finansministeriet, Eurolab-Danmark, Dansk Industri, Dansk KvalitetssikringsGruppe DHI, Skov- og Naturstyrelsen, Amdsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Bornholms Regionskommune.

F. t. I. vedr. love på miljøområdet

11. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	0	0
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen væsentlige	Ingen væsentlige
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen væsentlige	Ingen væsentlige
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen væsentlige	Ingen væsentlige
Miljømæssige konsekvenser	Ingen væsentlige	Ingen væsentlige
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen væsentlige	Ingen væsentlige
Forholdet til EU-retten	Ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 4

Til § 1

Til nr. 1

Ændringen er en konsekvens af forslaget under § 1, nr. 2.

Til nr. 2

Bestemmelsen svarer til den tilsvarende beføjelse i kemikalielovens § 48. Bestemmelsen skal gøre det muligt for tilsynsmyndigheden at pålægge den producent eller importør, som har markedsført det pågældende ulovlige produkt, at trække det hjem fra detailhandelen, i stedet for at myndigheden skal finde og meddele hver enkelt detailhandler, at produktet er ulovligt. Ligesom de øvrige beføjelser i § 69, stk. 1, ligger det i bestemmelsen, at hjemkaldelsen skal ske for producentens eller importørens regning.

Til nr. 3

Ændringen medfører, at der er udpantningsret for udgifter, som myndigheden har krav på at få dækket i medfør af de nye bestemmelser, der foreslås under nr. 4, efter samme regler som for udgifter, som myndigheden har krav på at få dækket i medfør af de gældende bestemmelser om selvhjælpshandlinger i § 69, stk. 1, nr. 3, der bliver nr. 4, og § 70.

Til § 70 a

Bestemmelsen er tænkt anvendt i tilfælde, der er omfattet af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, hvor tilsynsmyndigheden ikke kan afkræve en virksomhed eller person oplysninger, fordi myndigheden har en konkret mistanke om, at vedkommende har begået en strafbar overtrædelse af de regler, som myndigheden fører tilsyn med. Hvis myndigheden vurderer, at der kan blive tale om at politianmelde forholdet, vil denne være afskåret fra at kræve oplysninger udleveret, som eventuelt vil kunne få betydning for straffesagen. I sådanne tilfælde giver bestemmelsen hjemmel til, at myndigheden kan fremskaffe oplysningerne ved egne undersøgelser og pålægge virksomheden at betale herfor.

Bestemmelsen kan f.eks. være relevant, hvis en mistænkt ikke vil foretage en støjmåling eller andre målinger i et tilfælde, hvor der er en konkret mistanke om, at virksomheden overtræder sine vilkår. Bestemmelsen omfatter både undersøgelser, som myndigheden selv kan foretage, og undersøgelser, som den får en ekstern part, f.eks. et laboratorium til at foretage.

Beslutning om at foretage undersøgelser kan efter forslaget kun træffes, hvis § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse. Hvis virksomheden giver samtykke efter § 10, stk. 3, til at give oplys-

ningerne, anvendes de almindelige regler, hvorefter virksomheden kan afkræves oplysninger.

Hvis det er nødvendigt at foretage undersøgelserne straks, vil bestemmelserne i § 70, stk. 1 og 2, kunne anvendes.

En beslutning om at foretage en undersøgelse efter § 70 a vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og der vil skulle foretages partshøring. Myndigheden skal i den forbindelse, hvis den ikke tidligere har gjort det, spørge den pågældende, om denne vil afgive oplysningerne frivilligt. Myndigheden kan samtidig, hvis det er relevant, forvarsle et påbud efter § 72 for det tilfælde, at der gives samtykke.

Hvis den pågældende ikke gør indsigelse mod myndighedens forvarsel om afgørelse efter § 70 a eller ikke kommer med oplysninger til støtte for en eventuel påstand om, at den forvarslede undersøgelse er for vidtgående eller lign., kan myndigheden træffe afgørelse på det foreliggende grundlag. Myndigheden kan herefter som udgangspunkt afkræve den pågældende de fulde omkostninger ved undersøgelsen, også selv om den pågældende kunne have fremskaffet oplysningerne billigere selv, f.eks. fordi den pågældende allerede var i besiddelse af dem eller kunne have lavet analyser m.v. på eget laboratorium, eller selv om det senere viser sig, at undersøgelsen var mere omfattende, end det var nødvendigt. Dette forudsætter dog naturligtvis, at beslutningen om undersøgelsen var sagligt begrundet i forhold til de oplysninger, der forelå på afgørelsestidspunktet, og herunder også at proportionalitetsprincippet var overholdt, jf. også de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.3.2.2 og 3.1.1.

Afgørelsen vil kunne påklages efter lovens almindelige regler om klage.

Til § 70 b

Bestemmelsen giver tilsynsmyndigheden hjemmel til i visse tilfælde at overtage udførelsen af en virksomheds egenkontrol for dennes regning. Ordet »virksomhed« anvendes som andre steder i loven i bred betydning, således at det ikke er afgørende, om der er tale om en erhvervsvirksomhed, men om der udføres en aktivitet eller er etableret et anlæg m.v., som kan medføre forurening, og hvor der er fastsat krav om egenkontrol i medfør af loven.

Bestemmelsen kan anvendes i de (få) tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse i forhold til fremtidig egenkontrol, fordi myndigheden har en konkret mistanke ikke alene om, at virksomheden har overtrådt reglerne, men også at den vil fortsætte med det.

Bestemmelsen finder også anvendelse i andre tilfælde, hvor det af håndhævelsmæssige eller miljømæssige årsager skønnes nødvendigt. Hvis man er inden for området for § 10, vil det ikke nødvendigvis være tilstrækkeligt til at sikre den løbende kontrol med virksomheden, at denne erklærer fremover at ville udføre egenkontrollen og afgive oplysningerne til myndigheden, da den efter lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter til enhver tid kan trække et sådant samtykke tilbage. Bestemmelsen kan derfor anvendes, selv om virksomheden siger, at den vil udføre egenkontrollen fremover, hvis man i øvrigt er i en § 10-situation.

Det samme kan efter omstændighederne gælde, hvis myndigheden vel ikke har en konkret mistanke om, at en overtrædelse af f.eks. udledningsvilkår vil fortsætte efter en indskærpelse, og § 10 derfor ikke i øjeblikket finder anvendelse, men der alligevel ud fra det hidtidige forløb er en vis sandsynlighed for at overtrædelsen vil fortsætte, og dermed for, at myndigheden vil kunne komme i en situation, hvor det ikke er muligt at få udleveret egenkontrolresultater. Hvis der ikke er andre muligheder for at sikre en tilstrækkelig kontrol, kan myndigheden bruge bestemmelsen til at overtage egenkontrollen.

Bestemmelsen vil også kunne finde anvendelse i visse andre tilfælde, hvor myndigheden har grund til at tvivle på, om virksomheden kan eller vil udføre egenkontrollen korrekt eller indsende oplysningerne til myndigheden. Der er tale om et vidtgående indgreb, og bestemmelsen vil kun kunne anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige. Det vil således normalt i hvert fald være en forudsætning, at egenkontrolkravene er blevet indskærpet uden effekt.

De fleste tilfælde af den omtalte art vil kunne løses efter de gældende bestemmelser, hvorefter myndigheden f.eks. kan skærpe egenkontrolkravene, så virksomheden forpligtes til at indsende egenkontrollodata med kortere mellemrum eller løbende, eller så egenkontrollen skal udføres af en kvalificeret 3. part, f.eks. et akkrediteret laboratorium. Hvis dette imidlertid ikke er tilstrækkeligt, f.eks. fordi virksomheden heller ikke overholder disse krav, eller fordi myndigheden har erfaring for, at den ikke kan stole på virksomheden, kan myndigheden med hjemmel i bestemmelsen overtage egenkontrollen.

Myndigheden vil kun kunne overtage egenkontrollen for en afgrænset periode, f.eks. 1 år. Herefter må myndigheden genoverveje situationen, og den kan om nødvendigt – afhængig af, om virksomheden har

overholdt de regler, der gælder for den i denne periode, og om de forhold, der begrundede overtagelsen af egenkontrollen, i øvrigt stadig gør sig gældende – beslutte at forlænge overtagelsen af egenkontrollen.

Omkostninger til udførelse af egenkontrol kan kræves dækket, hvadenten den udføres af myndigheden selv eller af en ekstern part.

Beslutninger efter bestemmelsen skal træffes under overholdelse af regler om partshøring og vil kunne påklages efter lovens almindelige regler om klage.

Til nr. 5

Bestemmelsen giver klar hjemmel til at kræve oplysninger fra de ansvarlige for markedsføring af varer, der er reguleret i medfør af loven, f.eks. mobile ikke-vejgående maskiner, støjende maskiner til brug i det fri og pantbelagte emballager til øl og læskedrikke. De grundlæggende undersøgelseskrav for at kunne markedsføre de pågældende maskiner fremgår af bekendtgørelserne herom. Imidlertid kan der være behov for yderligere oplysninger i forbindelse med tilsynet. Der kan f.eks. også i forbindelse med kontrol med pantreglerne være behov for oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold. Det vurderes derfor hensigtsmæssigt at indsætte en selvstændig bestemmelse herom, idet ordlyden af § 72 i øvrigt mest er udformet med sigte på egentlig forurenende virksomhed og ikke på salg af produkter.

Til nr. 6 og 7

Ifølge den gældende bestemmelse i § 87, stk. 1, har tilsynsmyndighederne krav på adgang til ejendom for at foretage undersøgelser eller udføre tilsynsopgaver. Dette omfatter såvel undersøgelser (til brug for det egentlige kontrolarbejde eller til brug for andre opgaver, såsom overvågning af miljøtilstanden) som tilsynsopgaver af anden art, f.eks. selvhjælpshandlinger. Den gældende bestemmelse omfatter også adgang til dokumenter (på papir eller i elektronisk form), lokaler osv. Imidlertid giver bestemmelsen ikke klart hjemmel til at fjerne dokumenter, genstande m.v.

I tilfælde, der er omfattet af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, hvor den pågældende derfor ikke er forpligtet til at afgive oplysninger, og hvor vedkommende ikke vil afgive dem frivilligt (eller hvor vedkommende uberettiget nægter at udlevere disse), kan det være nødvendigt for myndighederne selv at finde og fjerne dokumenter m.v. Det kan endvidere være nødvendigt at fjerne genstande såsom computere, hvorpå oplysninger, der er nødvendige for tilsynsmyndighedernes kontrol, findes. Myndighederne skal naturligvis som altid overholde proportionali-

tetsprincippet, og inddrage den ulempe, som indgrebet volder virksomheden, i overvejelserne af, om indgrebet er nødvendigt. Hvis det er muligt at kopiere dokumenter på stedet eller lave udskrifter eller elektroniske kopier af nødvendige oplysninger, eller hvis det er tilstrækkeligt at tage fotos af forholdene, vil myndighederne ikke kunne foretage fjernelse.

I de tilfælde, hvor der sker fjernelse, skal effekterne selvfølgelig – medmindre det er nødvendigt at beholde dem til bevissikring – leveres tilbage hurtigst muligt efter, at myndighederne har haft mulighed for at udtrække og kopiere de nødvendige oplysninger. Hvor hurtigt dette skal ske, må også afhænge af, hvor stor ulempe det er for virksomheden at undvære dem.

Myndighederne må kun søge efter relevante og nødvendige oplysninger, og må ikke undersøge eller kopiere dele af materialet, som måtte indeholde oplysninger, der ikke er relevante for tilsynet, herunder særlig personoplysninger, f.eks. oplysninger om ansatte eller privat e-mailkorrespondance. Myndighederne skal som dataansvarlige i det hele taget være opmærksomme på reglerne i persondataloven.

Det kan også være nødvendigt at fjerne andre genstande end medier, der indeholder oplysninger, herunder vareprøver, til nærmere undersøgelse eller som bevis. Bestemmelsen tænkes eksempelvis anvendt til at udtage eksemplarer af maskiner eller redskaber, som er omfattet af bekendtgørelse nr. 1040 af 11. december 2001 om støj fra maskiner til brug i det fri (maskinstøjsbekendtgørelsen) til nærmere undersøgelse. Vareprøver kan udtages i alle led af forhandlerkæden, men da reglerne lægger det primære ansvar for, at reglerne overholdes på importør eller producent, er det ligesom i kemikalieloven bestemt, at producent eller importør skal godtgøre en detailforhandler prøvens fakturapris eller levere et andet eksemplar.

Bestemmelsen begrænses i sin helhed af § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, som afgrænser bestemmelsen i forhold til strafferetsplejens regler om ransagning m.v. Det indebærer, at § 87 ikke (uden samtykke) kan bruges, hvis myndigheden har en rimelig grund til mistanke om strafbart forhold, medmindre indgrebet foretages for at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf. I langt de fleste tilfælde – også hvor der foreligger rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold – vil tilsynsmyndighedens indgreb blive foretaget med henblik på forureningsbekæmpelse eller administrativ håndhævelse, f.eks. tilvejebringelse af materiale til brug for indskærpelse eller påbud eller for at foretage selvhjælpshandlinger. I den for-

bindelse bemærkes, at myndigheden i forhold til de administrative håndhævelsesmidler har behov for oplysninger om og dokumentation for de overtrædelser, der konstateres. § 9 kan derfor ikke antages at betyde en begrænsning i anvendelsen af § 87 i forhold til den nuværende praksis.

Til nr. 8

Bestemmelsen fastsætter, at klage over afgørelser om at foretage undersøgelser for virksomhedens regning eller overtage egenkontrollen efter de foreslåede bestemmelser i § 70 a og § 70 b som udgangspunkt har opsættende virkning. Hvis der er tale om en akut situation, vil tilsynsmyndigheden kunne foretage det nødvendige efter lovens § 70, stk. 1 og 2, uden at afvente klagesagens afgørelse. Dette gælder også, hvis situationen udvikler sig til at blive akut i løbet af klagesagens behandling.

Klagemyndigheden kan bestemme, at klage ikke skal have opsættende virkning. Dette kan f.eks. være relevant i de sjældne tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter medfører, at virksomheden ikke er forpligtet til at udlevere fremtidige egenkontrolresultater. Her ville opsættende virkning af klagen kunne betyde, at der reelt ikke blev foretaget den nødvendige løbende kontrol med virksomhedens drift i den periode, hvor klagesagen løber.

Til nr. 9

Bestemmelsen indsætter en straffjemmel for overtrædelse af krav i en afgørelse om at overtage egenkontrollen efter § 70 b samt for at fjerne eller ændre på evt. udstyr, myndigheden har stillet op i den forbindelse eller i forbindelse med en afgørelse efter § 70 a.

Til § 2

Til nr. 1 og 2

Ifølge de gældende bestemmelser i § 42 og § 45, stk. 2, har tilsynsmyndighederne krav på adgang til et skib eller til en platform for at foretage undersøgelser eller udføre tilsynsopgaver. Dette omfatter såvel undersøgelser (til brug for tilsynsarbejde eller til brug for forebyggelse og bekæmpelse af forurening af havet) som tilsynsopgaver af anden art, f.eks. selvhjælps-handlinger. Bestemmelserne omfatter også adgang til skibets/plattformens papirer (på papir- eller i elektronisk form), tanke osv. og til at tage prøver, f.eks. olieprøver. Imidlertid giver bestemmelsen ikke klart hjemmel til at fjerne dokumenter, genstande m.v. I tilfælde, der er omfattet af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og

oplysningspligter, og hvor den pågældende derfor ikke er forpligtet til at afgive oplysninger, og hvor vedkommende ikke vil afgive dem frivilligt (eller hvor vedkommende uberettiget nægter at udlevere disse), kan det imidlertid være nødvendigt for myndighederne selv at finde og fjerne dokumenter m.v. Det kan endvidere være nødvendigt at fjerne genstande til nærmere undersøgelse eller som bevis, f.eks. medier, hvorpå elektroniske data er lagret (f.eks. en »sort boks«) eller logbøger, hvori oplysninger findes. Myndighederne skal naturligvis som altid overholde proportionalitetsprincippet, og inddrage den ulempe, som indgrebet volder virksomheden i overvejelserne af, om indgrebet er nødvendigt. Herunder må det også tages i betragtning, at fjernelse af udstyr, der er nødvendigt for sejlads/drift, kan være ekstra indgribende på et skib eller en platform, hvor det kan være sværere end på land at skaffe nyt udstyr. Hvis det er muligt at kopiere dokumenter på stedet eller lave udskrifter eller elektroniske kopier af nødvendige oplysninger, eller hvis det er tilstrækkeligt at tage fotos af forholdene, vil myndighederne ikke kunne foretage fjernelse. Det forudses, at det kun helt undtagelsesvist vil være nødvendigt for myndighederne at fjerne udstyr, der har afgørende betydning for sejladsen/driften af henholdsvis et skib og en platform.

I forhold til § 42 vil det normalt være unødvendigt at fjerne genstande, idet myndighederne oftest kun skal bruge oplysningerne på stedet. Da det ikke kan udelukkes, at der kan forekomme tilfælde, hvor det vil være essentielt at fjerne en genstand, er præciseringen imidlertid også medtaget i denne bestemmelse, for at der ikke skal kunne slutes modsætningsvis.

I de tilfælde, hvor der sker fjernelse, skal effekterne selvfølgelig – medmindre det er nødvendigt at beholde dem til bevissikring – leveres tilbage hurtigst muligt efter, at myndighederne har haft mulighed for at udtrække og kopiere de nødvendige oplysninger. Hvor hurtigt dette skal ske må, også afhænge af, hvor stor ulempe det er for virksomheden at undvære dem.

Myndighederne må kun søge efter relevante og nødvendige oplysninger, og må ikke undersøge eller kopiere dele af materialet, som måtte indeholde oplysninger, der ikke er relevante for tilsynet, herunder særlig personoplysninger, f.eks. oplysninger om ansatte eller privat e-mailkorrespondance. Myndighederne skal som dataansvarlige i det hele taget være opmærksomme på reglerne i persondataloven.

Myndighederne vil kunne tage andre personer med, f.eks. fra en privat virksomhed, som tilsynsmyndigheden har kontraheret med for at bistå tilsynsmyndigheden med en konkret undersøgelse. F.eks. vil undersø-

gelsler af hurtigfærgers navigationsdata ikke kunne udføres af tilsynsmyndigheden selv, idet de ikke har ekspertise hermed. Tilsynsmyndigheden vil her være nødt til at kontrahere med en privat virksomhed om undersøgelser.

Bestemmelsen i § 45 begrænses i sin helhed af § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, som afgrænser bestemmelsen i forhold til strafferetsplejens regler om ransagning m.v. Det indebærer, at § 45 ikke (uden samtykke) kan bruges, hvis myndigheden har en rimelig grund til mistanke om strafbart forhold, medmindre indgrebet foretages for at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf. I langt de fleste tilfælde – også hvor der foreligger rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold – vil tilsynsmyndighedens indgreb blive foretaget med henblik på forureningsbekæmpelse eller administrativ håndhævelse, f.eks. tilvejebringelse af materiale til brug for indskærpelse eller udstedelse af forbud eller påbud eller for at foretage selvhjælpshandlinger. I den forbindelse bemærkes, at myndigheden i forhold til de administrative håndhævelsesmidler har behov for oplysninger om og dokumentation for de overtrædelser, der konstateres. § 9 kan derfor ikke antages at betyde en begrænsning af anvendelsen af § 45 i forhold til den nuværende praksis.

Adgang og undersøgelser i medfør af § 42 vil altid have et andet formål end fastsættelse af straf og begrænses derfor ikke af § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter. Dette gælder også, selv om oplysningerne evt. også senere vil være relevante i en straffesag.

Hvis der ikke er noget administrativt formål med undersøgelserne, og der samtidig er rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold, vil undersøgelserne i givet fald skulle foregå efter retsplejelovens regler om ransagning, jf. § 63.

Der er desuden foretaget en udvidelse i § 45 af, hvilke myndigheder, der har adgang til skibe i medfør af bestemmelsen. Hidtil har kun forsvarsministeren og den myndighed, han har bemyndiget hertil, haft adgang. Også andre myndigheder end forsvarsmyndighederne har imidlertid som tilsynsmyndigheder efter loven eller regler udstedt i medfør af loven opgaver på skibe. Dette gælder f.eks. Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen i forhold til godkendelser af hurtigfærgeruter og amterne i forhold til klaptilladelser.

Bestemmelserne vil som hidtil i deres helhed blive administreret med de begrænsninger, der følger af international ret.

Til nr. 3

Bestemmelsen svarer til den nye § 70 a i miljøbeskyttelsesloven, der er foreslået under § 1, nr. 4.

Bestemmelsen er placeret i kapitlet om tilsyn, fordi den forudsætter, at myndigheden har mistanke om et strafbart forhold, men den skal ikke forstås således, at den kun kan anvendes til at fremskaffe oplysninger til brug for kontrol med overholdelse af loven. Den vil kunne anvendes i relation til alle oplysnings- og undersøgelsespligter i loven.

Bestemmelsen kan f.eks. være relevant, hvis en mistænkt ikke vil udlevere elektroniske navigationsdata til brug for myndighedens tilsyn med hurtigfærgers sejladsmønstre i et tilfælde, hvor der er en konkret mistanke om, at hurtigfærgen overtræder sine støj- eller andre vilkår.

Amtet giver efter havmiljølovens kapitel 9 tilladelse til dumpning af optaget havbunds materiale (klapping). Der er mulighed for, at der i vilkårene for tilladelsen er krav om analyse af materialet, umiddelbart før dumpningen skal finde sted. Såfremt § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, har amtet efter den foreslåede bestemmelse mulighed for selv at udtage prøver til analyse for tilladelsesindehaverens regning.

Efter havmiljølovens § 30, stk. 1, har miljøministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om udledning og bortskaffelse af stoffer og materialer, der stammer fra undersøgelse eller udnyttelse af undersøiske mineralforekomster, herunder kulbrinter. Hjemmelen er anvendt i bekendtgørelse nr. 394 af 17. juli 1984 om udledning i havet af stoffer og materialer fra visse havanlæg, og vedrører off-shore-indvinding af olie og naturgas.

I folketingsåret 2001/2002 blev indføjet en bestemmelse i havmiljøloven (§ 30, stk. 3), hvorefter der kan fastsættes regler om, at ejere eller brugere af platforme for egen regning skal gennemføre og indsende resultater af undersøgelser af havmiljøets fysiske, kemiske og biologiske tilstand til afdækning af eventuelle miljømæssige påvirkninger af havmiljøet som følge af efterforskning og produktion af kulbrinter. På tilsvarende vis som ovenstående er anført vedrørende klapping, kan tilsynsmyndigheden (Miljøstyrelsen), hvis § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, efter den foreslåede bestemmelse selv foretage undersøgelser for tilladelseshaverens regning.

Bestemmelsen omfatter både undersøgelser, som myndigheden selv kan foretage, og undersøgelser,

som den får en ekstern part, f.eks. et laboratorium til at foretage.

Hvis det er nødvendigt at foretage undersøgelserne for at forhindre eller bekæmpe forurening af havet, vil bestemmelserne i §§ 42 og 43 i mange tilfælde kunne anvendes. Beredskabs- og bekæmpelsesforanstaltninger, herunder udgifter til nødvendige undersøgelser, vil kunne kræves dækket efter reglerne i § 44 eller sølovens bestemmelser om forureningskadeansvar. I sådanne tilfælde vil det ikke være nødvendigt at anvende den foreslåede bestemmelse i § 45 a, som altså er et supplement til de eksisterende regler. § 45 a finder ikke anvendelse i det omfang, det ville stride mod de internationale konventioner på området, herunder de konventioner, der er gennemført ved de nævnte regler i søloven.

Det kan dog ikke udelukkes, at der kan være behov for bestemmelsen også til at erstatte oplysninger, som ellers ville kunne kræves efter § 38, stk. 4. Det vil imidlertid forudsætte, at man overhovedet er i en situation som nævnt i § 38. § 45 a vil således ikke kunne anvendes til at foretage undersøgelser, der skal belyse, om der f.eks. er sket en grundstødning, hvis den pågældende ikke vil give oplysninger herom, da oplysningspligten efter § 38 først indtræder, når der er sket en grundstødning, kollision m.v. eller i øvrigt er fare for udtømmning.

Beslutning om at foretage undersøgelser kan efter forslaget kun træffes, hvis § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse. Hvis virksomheden giver samtykke efter § 10, stk. 3, til at give oplysningerne, anvendes de almindelige regler, hvorefter der kan afkræves oplysninger. I situationer, hvor der er tale om at foretage undersøgelser til erstatning for oplysninger efter § 38, vil oplysningerne typisk være nødvendige at indhente straks, for at forhindre eller bekæmpe en eventuel forurening fra skibet. I disse tilfælde må oplysningerne derfor typisk afgives frivilligt med det samme, hvis ikke myndigheden skal foretage undersøgelserne. Afgørelsen må i så fald også kunne meddeles mundtligt, og så senere fremsendes skriftligt.

I modsætning til § 44 er det ikke fundet hensigtsmæssigt, at præcisere, hvem »den ansvarlige« er. Dette skyldes, at bestemmelsen omfatter andre tilfælde end havforurening fra skibe og platforme. Hvem betalingsforpligtelsen påhviler, må afgøres ud fra, hvem der er ansvarlig for overholdelsen af de regler, der er tale om i det enkelte tilfælde, og hvem den suspenderede oplysningspligt derfor påhviler. Ligesom i de andre love vil det være driftsherren, der er »den an-

svarlige«, og ikke f.eks. kaptajn eller besætning på et skib.

En beslutning om at foretage en undersøgelse efter § 45 a vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og der vil skulle foretages partshøring, medmindre forholdet gør, at det er nødvendigt at træffe afgørelse straks, jf. ovenfor. Myndigheden skal i den forbindelse, hvis den ikke tidligere har gjort det, spørge den pågældende, om denne vil afgive oplysningerne frivilligt. Myndigheden kan samtidig, hvis det er relevant, forvarse et påbud for det tilfælde, at der gives samtykke. Hvis den pågældende ikke gør indsigelse mod myndighedens forvarsel eller ikke kommer med oplysninger til støtte for en eventuel påstand om, at den forvarslede undersøgelse er for vidtgående eller lign., kan myndigheden træffe afgørelse på det foreliggende grundlag. Myndigheden kan herefter som udgangspunkt afkræve den pågældende de fulde omkostninger ved undersøgelsen, også selv om den pågældende kunne have fremskaffet oplysningerne billigere selv, eller selv om det senere viser sig, at undersøgelsen er mere omfattende, end det var nødvendigt. Dette forudsætter dog naturligtvis, at beslutningen om undersøgelsen er sagligt begrundet i forhold til de oplysninger, der forelå på afgørelsestidspunktet, og herunder også at proportionalitetsprincippet er overholdt.

Vedrørende klage henvises til bemærkningerne til nr. 5 og 6.

Til nr. 4 og 5

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget under § 2, nr. 6. Endvidere rettes i § 50, stk. 1, nr. 2, op på en manglende konsekvensrettelse i lov nr. 435 af 10. juni 1997.

Til nr. 6

Da der ikke som i de øvrige love allerede findes en generel regel om, at amters og kommuners afgørelser kan påklages til ministeren, fastsættes det, at amternes afgørelser efter § 45 a kan påklages til miljøministeren. Ministeren vil kunne delegere sin beføjelse som klagemyndighed til Miljøstyrelsen og/eller Skov- og Naturstyrelsen.

Til nr. 7-9

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget under § 2, nr. 6.

Til nr. 10

I lighed med de øvrige love er det fastsat, at klage har opsættende virkning medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Den nuværende § 53 b bliver § 53 c, men er i øvrigt uændret.

Til nr. 11

Bestemmelsen indsætter en straffjemmel for at fjerne eller ændre på evt. udstyr, myndigheden har stillet op i forbindelse med en afgørelse efter § 45 a.

Til nr. 12

Det foreslås at udvide miljøministerens bemyndigelse til at kunne foretage administrativ ransagning efter retsplejeloven til for platforme at omfatte ransagning i sager om al bortskaffelse af stoffer og materialer, herunder både olie og andre stoffer og materialer i strid med regler fastsat med hjemmel i § 30. Miljøministeren eller den, han bemyndiger dertil, kan efter de gældende regler kun foretage administrativ ransagning for så vidt angår ulovlig olieudtømning/udledning fra platforme. Bemyndigelsen er praktisk at have i en situation, hvor tilsynsmyndigheden f.eks. er ombord på en platform i anden anledning, og der opstår en situation, hvor der er rimelig grund til at antage, at der er sket eller ved at ske en ulovlig udledning eller anden bortskaffelse af kemikalier eller en anden bortskaffelse af olie end udtømning/udledning. Med den nye bemyndigelse vil tilsynsmyndigheden kunne fortsætte tilsynet, herunder tage en kemikalie- eller olieprøve, også i tilfælde, hvor det ikke er relevant at foretage forureningsbekæmpende tiltag eller andre administrative opgaver, f.eks. administrativ håndhævelse. Uden denne hjemmel ville tilsynsmyndigheden ikke kunne fortsætte tilsynet uden politiets tilstedeværelse, hvilket ikke er realistisk henset til platformenes fysiske placering.

Til § 3

Til nr. 1

Vandforsyningslovens § 64 svarer til miljøbeskyttelseslovens § 87. Ifølge den gældende bestemmelse i § 64, har kommunalbestyrelsen, amtsrådet, miljøministeren eller personer, der af disse myndigheder er bemyndiget til at foretage undersøgelser, samt vedkommende embedslægeinstitution uden retskendelse mod forevisning af legitimation adgang til offentlige og private ejendomme for at tilvejebringe oplysninger til brug for beslutninger i henhold til loven eller regler udfærdiget med hjemmel i loven.

Dette omfatter såvel undersøgelser (til brug for det egentlige kontrolarbejde eller til brug for andre opgaver, såsom overvågning af kvaliteten eller kvantiteten af grundvandsressourcerne) som tilsynsopgaver af anden art, f.eks. selvhjælpshandlinger.

Bestemmelsen omfatter også adgang til dokumenter (på papir eller i elektronisk form), indvindingsfaciliteter osv. Imidlertid giver bestemmelsen ikke klart hjemmel til at fjerne dokumenter, genstande m.v. I tilfælde, der er omfattet af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, og hvor den pågældende derfor ikke er forpligtet til at afgive oplysninger, og hvor vedkommende ikke vil afgive dem frivilligt (eller hvor vedkommende uberettiget nægter at udlevere disse), kan det imidlertid være nødvendigt for myndighederne selv at finde og fjerne dokumenter m.v. Det kan endvidere være nødvendigt at fjerne genstande såsom computere, hvorpå oplysninger findes. Myndighederne skal naturligvis som altid overholde proportionalitetsprincippet, og inddrage den ulempe, som indgrebet volder virksomheden i overvejelserne af, om indgrebet er nødvendigt. Hvis det er muligt at kopiere dokumenter på stedet eller lave udskrifter eller elektroniske kopier af nødvendige oplysninger, eller hvis det er tilstrækkeligt at tage fotos af forholdene, vil myndighederne ikke kunne foretage fjernelse.

I de tilfælde, hvor der sker fjernelse, skal effekterne selvfølgelig – medmindre det er nødvendigt at beholde dem til bevissikring – leveres tilbage hurtigst muligt efter, at myndighederne har haft mulighed for at uddrage og kopiere de nødvendige oplysninger. Hvor hurtigt dette skal ske, må også afhænge af, hvor stor ulempe det er for virksomheden at undvære dem.

Myndighederne må kun søge efter relevante og nødvendige oplysninger, og må ikke undersøge eller kopiere dele af materialet, som måtte indeholde oplysninger, der ikke er relevante for tilsynet, herunder særlig personoplysninger, f.eks. oplysninger om ansatte eller privat e-mailkorrespondance. Myndighederne skal som dataansvarlige i det hele taget være opmærksomme på reglerne i persondataloven.

Bestemmelsen begrænses i sin helhed af § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, som afgrænser bestemmelsen i forhold til strafferetsplejens regler om ransagning m.v. Det indebærer, at § 64 ikke (uden samtykke) kan bruges, hvis myndigheden har en rimelig grund til mistanke om strafbart forhold, medmindre indgrebet foretages for at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf. I langt de fleste tilfælde – også hvor der foreligger rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold – vil tilsynsmyndighedens indgreb blive foretaget med henblik på overvågningsopgaver eller administrativ håndhævelse, f.eks. tilvejebringelse af materiale til brug for indskærpelse eller påbud el-

ler for at foretage selvhjælpshandlinger. I den forbindelse bemærkes, at myndigheden i forhold til de administrative håndhævelsesmidler har behov for oplysninger om og dokumentation for de overtrædelser, der konstateres. § 9 kan derfor ikke antages at betyde en begrænsning af anvendelsen af § 64 i forhold til den nuværende praksis.

Til nr. 2

Bestemmelsen svarer til den nye § 70 b i miljøbeskyttelsesloven, som er foreslået under § 1, nr. 4, og tænkes anvendt i lignende tilfælde som under miljøbeskyttelsesloven.

Der kan f.eks. være tale om, at ejeren af vandindvingingen ikke lader foretage en regelmæssige kontrol af vandkvaliteten eller ikke opstiller anordning til måling af indvundne vandmængder eller indleverer resultaterne af registreringen af de indvundne vandmængder som pålagt af kommunen/amtet.

Bestemmelsen giver tilsynsmyndigheden hjemmel til i visse tilfælde at overtage udførelsen af en virksomheds/ejendoms/vandværks egenkontrol for dennes regning. Dette betyder f.eks., at tilsynsmyndigheden for brøndejerens regning kan bestille et laboratorium til at lave en vandanalyse, eller at tilsynsmyndigheden kan opstille en anordning til måling af de indvundne vandmængder og føre kontrol med anordningen.

Der henvises i øvrigt om anvendelsesområdet til bemærkningerne til den foreslåede § 70 b under § 1, nr. 4.

Myndigheden vil kun kunne overtage egenkontrollen for en afgrænset periode, f.eks. 1 år. Herefter må myndigheden genoverveje situationen, og den kan om nødvendig – afhængig af, om virksomheden har overholdt de regler der gælder for den i denne periode, og om de forhold, der begrundede overtagelsen af egenkontrollen, i øvrigt stadig gør sig gældende – beslutte at forlænge overtagelsen af egenkontrollen.

Omkostninger til udførelse af egenkontrol kan kræves dækket, hvadenten den udføres af myndigheden selv eller af en ekstern part.

Beslutninger efter bestemmelsen skal træffes under overholdelse af regler om partshøring og vil kunne påklages efter lovens almindelige regler om klage.

Til nr. 3

Det foreslås at ophæve § 66, stk. 3, om selvhjælpshandlinger vedrørende påbud, der er givet ved dom. De situationer, der er dækket af bestemmelsen, vil herefter være dækket af selvhjælpbestemmelsen i § 65, stk. 4.

Til nr. 4

Bestemmelserne i § 67, stk. 2, svarer til den nye § 70 a i miljøbeskyttelsesloven, som er foreslået under § 1, nr. 4, og er således tænkt anvendt i tilfælde, der er omfattet af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, hvor tilsynsmyndigheden ikke kan afkræve en virksomhed eller person oplysninger, fordi myndigheden har en konkret mistanke om, at vedkommende har begået en strafbar overtrædelse af de regler, som myndigheden fører tilsyn med. Hvis myndigheden vurderer, at der kan blive tale om at politianmelde forholdet, vil denne være afskåret fra at kræve oplysninger udleveret, som eventuelt vil kunne få betydning for straffesagen. I sådanne tilfælde giver bestemmelsen hjemmel til, at myndigheden kan fremskaffe oplysningerne ved egne undersøgelser og pålægge virksomheden at betale herfor.

Bestemmelsen kan f.eks. være relevant, hvor tilsynsmyndigheden har konkret mistanke om, at påbud om forbedring af vandkvaliteten, jf. tilsynsbekendtgørelsen, ikke overholdes (der leveres sundhedsfarligt vand til forbrugerne), og man derfor ikke efter § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter kan afkræve vandforsyningen analyseresultater af vandet. Endvidere kan den f.eks. være relevant, hvor der er konkret mistanke om, at der indvindes større mængder vand, end indvindingstilladelsen giver tilladelse til at foretage.

Bestemmelsen omfatter både undersøgelser, som myndigheden selv kan foretage, og undersøgelser, som den får en ekstern part, f.eks. et laboratorium, til at foretage.

Beslutning om at foretage undersøgelser kan efter forslaget kun træffes, hvis § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse. Hvis virksomheden giver samtykke efter § 10, stk. 3, til at give oplysningerne, anvendes de almindelige regler, hvorefter virksomheden kan afkræves oplysninger.

En beslutning om at foretage en undersøgelse efter § 67, stk. 2, vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og der vil skulle foretages partshøring. Myndigheden skal i den forbindelse, hvis den ikke tidligere har gjort det, spørge den pågældende, om denne vil afgive oplysningerne frivilligt. Myndigheden kan samtidig, hvis det er relevant, forvarse et påbud for det tilfælde, at der gives samtykke. Hvis den pågældende ikke gør indsigelse mod myndighedens forvarsel eller ikke kommer med oplysninger til støtte for en eventuel påstand om, at den forvarslede undersøgelse

er for vidtgående eller lign., kan myndigheden træffe afgørelse på det foreliggende grundlag. Myndigheden kan herefter som udgangspunkt afkræve den pågældende de fulde omkostninger ved undersøgelsen, også selv om den pågældende kunne have fremskaffet oplysningerne billigere selv, eller selv om det senere viser sig, at undersøgelsen er mere omfattende, end det var nødvendigt. Dette forudsætter dog naturligvis, at beslutningen om undersøgelsen er sagligt begrundet i forhold til de oplysninger, der forelå på afgørelses-tidspunktet, og herunder også at proportionalitetsprincippet er overholdt. Afgørelsen vil kunne påklages efter lovens almindelige regler om klage.

Til nr. 5

Den foreslåede § 71 b i vandforsyningsloven svarer til den foreslåede ændring i miljøbeskyttelseslovens § 70, stk. 3, jf. § 1, nr. 3. Ændringen medfører, at der er udpantningsret for udgifter, som myndigheden har krav på at få dækket i medfør af de nye bestemmelser, der foreslås om § 65, stk. 5, og § 67 stk. 2. Endvidere specificeres – hvad der allerede fremgår af udpantningsloven – at der er udpantningsret for udgifter, som myndigheden har afholdt i forbindelse med selvhjælpshandlinger efter § 65, stk. 4.

Til nr. 6

Bestemmelsen fastsætter, at klage over afgørelser om at foretage undersøgelser for virksomhedens regning eller overtage egenkontrollen efter de foreslåede bestemmelser i § 65, stk. 5, og § 67, stk. 2, som udgangspunkt har opsættende virkning.

Klagemyndigheden kan bestemme, at klage ikke skal have opsættende virkning. Dette kan f.eks. være relevant i tilfælde af mulig akut sundhedsfare samt i de sjældne tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter medfører, at virksomheden ikke er forpligtet til at udlevere fremtidige egenkontrolresultater. Her ville opsættende virkning af klagen kunne betyde, at der reelt ikke blev foretaget den nødvendige løbende kontrol i den periode, hvor klagesagen løber.

Til nr. 7 og 8

Ændringerne indsætter en strafhjemmel for overtrædelse af krav i en afgørelse om at overtage egenkontrollen efter § 65, stk. 5, samt for at fjerne eller ændre på evt. udstyr myndigheden har stillet op i den forbindelse eller i forbindelse med en afgørelse efter § 67, stk. 2.

Til § 4

Til nr. 1

Ifølge den gældende bestemmelse i § 57, stk. 1, har tilsynsmyndighederne krav på adgang til ejendom for at foretage undersøgelser eller udføre tilsynsopgaver. Dette omfatter såvel undersøgelser (til brug for det egentlige kontrolarbejde eller til brug for andre opgaver, såsom overvågning af miljøtilstanden) som tilsynsopgaver af anden art, f.eks. selvhjælpshandlinger. Bestemmelsen omfatter også adgang til dokumenter (på papir eller i elektronisk form), lokaler osv. Imidlertid giver bestemmelsen ikke klart hjemmel til at fjerne dokumenter, genstande m.v. I tilfælde, der er omfattet af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, og hvor den pågældende derfor ikke er forpligtet til at afgive oplysninger, og hvor vedkommende ikke vil afgive dem frivilligt (eller hvor vedkommende uberettiget nægter at udlevere disse), kan det imidlertid være nødvendigt for myndighederne selv at finde og fjerne dokumenter m.v. Det kan endvidere være nødvendigt at fjerne genstande såsom computere, hvorpå oplysninger findes. Endelig kan det være nødvendigt at fjerne genstande til nærmere undersøgelse eller som bevis. Myndighederne skal naturligvis som altid overholde proportionalitetsprincippet, og inddrage den ulempe, som indgrebet volder virksomheden, i overvejelserne af, om indgrebet er nødvendigt. Hvis det er muligt at kopiere dokumenter på stedet eller lave udskrifter eller elektroniske kopier af nødvendige oplysninger, eller hvis det er tilstrækkeligt at tage fotos af forholdene, vil myndighederne ikke kunne foretage fjernelse.

I de tilfælde, hvor der sker fjernelse, skal effekterne selvfølgelig – medmindre det er nødvendigt at beholde dem til bevissikring – leveres tilbage hurtigst muligt efter, at myndighederne har haft mulighed for at udtrække og kopiere de nødvendige oplysninger. Hvor hurtigt dette skal ske, må også afhænge af, hvor stor ulempe det er for virksomheden at undvære dem.

Myndighederne må kun søge efter relevante og nødvendige oplysninger, og må ikke undersøge eller kopiere dele af materialet, som måtte indeholde oplysninger, der ikke er relevante for tilsynet, herunder særlig personoplysninger, f.eks. oplysninger om ansatte eller privat e-mailkorrespondance. Myndighederne skal som dataansvarlige i det hele taget være opmærksomme på reglerne i persondataloven.

Bestemmelsen begrænses i sin helhed af § 9 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter, som afgrænser

bestemmelsen i forhold til strafferetsplejens regler om ransgning m.v. Det indebærer, at § 57 ikke (uden samtykke) kan bruges, hvis myndigheden har en rimelig grund til mistanke om strafbart forhold, medmindre indgrebet foretages for at tilvejebringe oplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf. I langt de fleste tilfælde – også hvor der foreligger rimelig grund til mistanke om et strafbart forhold – vil tilsynsmyndighedens indgreb blive foretaget med henblik på forureningsbekæmpelse eller administrativ håndhævelse, f.eks. tilvejebringelse af materiale til brug for indskærpelse eller påbud eller for at foretage selvhjælps handlinger. I den forbindelse bemærkes, at myndigheden i forhold til de administrative håndhævelsesmidler har behov for oplysninger om og dokumentation for de overtrædelser, der konstateres. § 9 kan derfor ikke antages at betyde en begrænsning af anvendelsen af § 57 i forhold til den nuværende praksis.

Til nr. 2

Til § 73 a

Bestemmelsen svarer til den nye § 70 a i miljøbeskyttelsesloven, der er foreslået under § 1, nr. 4.

Bestemmelsen kan f.eks. være relevant, hvis en mistænkt ikke vil foretage en jordforureningsundersøgelse i et tilfælde, hvor der er en konkret mistanke om, at virksomheden har overtrådt sine godkendelsesvilkår. Bestemmelsen omfatter både undersøgelser, som myndigheden selv kan foretage, og undersøgelser, som den får en ekstern part, f.eks. et rådgivende ingeniørfirma, til at foretage.

Beslutning om at foretage undersøgelser kan efter forslaget kun træffes, hvis § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse. Hvis virksomheden giver samtykke efter § 10, stk. 3, til at give oplysningerne, anvendes de almindelige regler, hvorefter virksomheden kan afkræves oplysninger.

Hvis det er nødvendigt at foretage undersøgelserne straks, vil bestemmelsen i § 68, stk. 2, kunne anvendes.

En beslutning om at foretage en undersøgelse efter § 73 a vil være en afgørelse i forvaltningslovens forstand, og der vil skulle foretages partshøring. Myndigheden skal i den forbindelse, hvis den ikke tidligere har gjort det, spørge den pågældende, om denne vil afgive oplysningerne frivilligt. Myndigheden kan samtidig forvarsele et påbud for det tilfælde, at der gives samtykke. Hvis den pågældende ikke gør indsigelse mod myndighedens forvarsel eller ikke kommer med oplysninger til støtte for en eventuel påstand om, at

den forvarslede undersøgelse er for vidtgående eller lign., kan myndigheden træffe afgørelse på det foreliggende grundlag. Myndigheden kan herefter som udgangspunkt afkræve den pågældende de fulde omkostninger ved undersøgelsen, også selv om den pågældende kunne have fremskaffet oplysningerne billigere selv, eller selv om det senere viser sig, at undersøgelsen er mere omfattende, end det var nødvendigt. Dette forudsætter dog naturligvis, at beslutningen om undersøgelsen er sagligt begrundet i forhold til de oplysninger, der forelå på afgørelsestidspunktet, og herunder også at proportionalitetsprincippet er overholdt.

Der er desuden fastsat den undtagelse, at hvis undersøgelsen viser, at der slet ikke var nogen forurening eller at forureningen ikke – hverken helt eller delvis – kan henføres til den pågældende, skal denne ikke betale udgifterne til undersøgelsen, jf. § 76, stk. 4. Da § 73 a forudsætter, at der foreligger en § 10-situation, og at der altså er konkrete oplysninger, der giver anledning til en konkret mistanke mod den pågældende om et strafbart forhold, vil det formentlig være yderst sjældent om nogensinde, at betingelserne i § 76, stk. 4, vil blive opfyldt, men for helt at sikre parallelitet med påbudsbestemmelserne i alle tilfælde, er det fastsat, at § 76, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.

Afgørelsen vil kunne påklages efter lovens almindelige regler om klage.

Til § 73 b

Bestemmelsen svarer til den nye § 70 b i miljøbeskyttelsesloven, som er foreslået under § 1, nr. 4.

I lovens § 52 er der forbud mod tilførsel af jord til råstofgrave med mulighed for, at amtsrådet i særlige tilfælde kan meddele dispensation. Efter § 52 kan der fastsættes nærmere regler, herunder at den, der modtager jord, for egen regning skal foretage prøveudtagning, analyser og målinger af jorden.

Bestemmelsen giver tilsynsmyndigheden hjemmel til i visse tilfælde at overtage udførelsen af en virksomheds egenkontrol for dennes regning. Ordet »virksomhed« anvendes som i miljøbeskyttelsesloven i bred betydning, således at det ikke er afgørende, om der er tale om en erhvervsvirksomhed, men om der udføres en aktivitet eller er etableret et anlæg m.v., som kan medføre jordforurening, og hvor der er fastsat krav om egenkontrol i medfør af loven.

I øvrigt henvises vedrørende anvendelsesområdet for bestemmelsen til bemærkningerne til den foreslåede § 70 b under § 1, nr. 4.

Myndigheden vil kun kunne overtage egenkontrollen for en afgrænset periode, f.eks. 1 år. Herefter må myndigheden gøenverveje situationen, og den kan om

nødvendig – afhængig af, om virksomheden har overholdt de regler der gælder for den i denne periode, og om de forhold, der begrundede overtagelsen af egenkontrollen i øvrigt stadig gør sig gældende – beslutte at forlænge overtagelsen af egenkontrollen.

Omkostninger til udførelse af egenkontrol kan kræves dækket, hvadenten den udføres af myndigheden selv eller af en ekstern part.

Beslutninger efter bestemmelsen skal træffes under overholdelse af regler om partshøring og vil kunne påklages efter lovens almindelige regler om klage.

Til nr. 3

Bestemmelsen fastsætter, at klage over afgørelser om at foretage undersøgelser for virksomhedens regning eller overtage egenkontrollen efter de foreslåede bestemmelser i § 73 a og § 73 b, som udgangspunkt har opsættende virkning. Hvis der er tale om en akut situation, vil tilsynsmyndigheden kunne foretage det nødvendige efter lovens § 68, stk. 2, uden at afvente klagesagens afgørelse. Dette gælder også, hvis situationen udvikler sig til at blive akut i løbet af klagesagens behandling.

Klagemyndigheden kan bestemme, at klage ikke skal have opsættende virkning. Dette kan f.eks. være relevant i de sjældne tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter medfører, at virksomheden ikke er forpligtet til at udlevere fremtidige egenkontrolresultater. Her ville opsættende virkning af klagen kunne betyde, at der reelt ikke blev foretaget den nødvendige løbende kontrol med virksomhedens drift i den periode, hvor klagesagen løber.

Til nr. 4 og 5

Bestemmelserne indsætter en straffjemmel for overtrædelse af krav i en afgørelse om at overtage egenkontrollen efter § 73 b samt for at fjerne eller ændre på evt. udstyr, som myndigheden har stillet op i den forbindelse eller i forbindelse med en afgørelse efter § 73 a eller § 73 b.

Til § 5

Til nr. 1

Bestemmelsen flyttes til den nyaffattede § 48, jf. forslaget § 5, nr. 4, idet der er tale om en håndhævelsesbeføjelse.

Til nr. 2

Ændringen er en konsekvens af forslagene under § 5, nr. 1 og 4, hvor § 38 d, stk. 5, flyttes til § 48, stk. 4.

Til nr. 3

Med den foreslåede bestemmelse får miljøministeren mulighed for i regler udstedt efter § 43, stk. 1, i lov om kemiske stoffer og produkter at henlægge visse opgaver til private organisationer.

I henhold til bekendtgørelse nr. 745 af 27. september 1999 om akkreditering af laboratorier til prøvning m.v. samt til GLP-inspektion er der bl.a. med hjemmel i lov om kemiske stoffer og produkter fastsat regler om god laboratoriepraksis (GLP). Ifølge disse regler påser DANAK overholdelsen af principperne for god laboratoriepraksis.

DANAK er det danske akkrediteringsorgan, der efter forskellig lovgivning kan akkreditere virksomheder, laboratorier m.v. DANAK hørte oprindeligt under Erhvervs- og Boligstyrelsen. Ved lov nr. 425 af 6. juni 2002 om ophævelse af lov om erhvervsudvikling og om ændring af lov om erhvervsfremme (Etablering af Danmarks Erhvervsråd og udlægning af akkreditering og metrologi til en privat organisation) blev der åbnet mulighed for, at DANAKs opgaver kunne udskilles fra Erhvervs- og Boligstyrelsen til en privat organisation. Dette skyldtes bl.a., at det er et krav for at være medlem af det europæiske samarbejde på dette område, at organet er uafhængigt af interesser, der kan have indflydelse på de faglige afgørelser. Det blev bl.a. i lovforslaget anført, at det ville være naturligt og mest hensigtsmæssigt, at udskillelsen sker til en privat selvejende institution. Som en konsekvens heraf blev DANAK den 1. december 2002 udskilt til den private erhvervsdrivende fond, Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond.

Med den foreslåede bestemmelse bliver der således hjemmel til at opretholde den eksisterende ordning, hvorefter DANAK varetager GLP-inspektion.

Den foreslåede bestemmelse giver endvidere ministeren mulighed for at fastsætte klageregler for de afgørelser, der træffes af den private organisation, herunder at klage afskæres. I henhold til Økonomi- og Erhvervsministeriets bekendtgørelse nr. 745 af 27. september 1999 om akkreditering af laboratorier til prøvning m.v. samt til GLP-inspektion kan visse af DANAK's afgørelser indbringes for Klagenævnet for Udbud.

Når der overlades opgaver til en privat organisation efter bestemmelsen, vil det blive overvejet, om offentlighedsloven og forvaltningsloven skal sættes i kraft for organisationen. I givet fald vil det ske ved bekendtgørelse med hjemmel i de to love og efter forhandling med justitsministeren. I forbindelse med DANAK's opgaver vedrørende GLP-inspektion er det

hensigten, at forvaltningsloven og offentlighedsloven skal sættes i kraft.

I forbindelse med aftale om, at en privat organisation varetager opgaver efter bestemmelsen, vil denne blive bemyndiget til at kunne få adgang til ejendom med henblik på at udøve sine opgaver, jf. § 49.

Til nr. 4

Tilsynet efter lov om kemiske stoffer og produkter foretages som alt overvejende hovedregel af Miljøstyrelsen. Plantedirektoratet fører tilsyn på et enkelt område, og kommunerne fører tilsyn med sprøjtebeviser og -journaler og bistår Miljøstyrelsen med tilsyn med opbevaring af bekæmpelsesmidler på landbrug.

De tilsynsførende myndigheders opgave er at kontrollere, at lov om kemiske stoffer og produkter med tilhørende bekendtgørelser og de afgørelser, der træffes i medfør af loven, overholdes.

Med forslaget harmoniseres lovens håndhævelsesbestemmelser med miljøbeskyttelseslovens, i det omfang forholdene, der reguleres, er sammenlignelige.

Ligesom i miljøbeskyttelsesloven og andre love på miljøområdet lovfæstes det således, at tilsynsmyndighederne har pligt til at foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet er af underordnet betydning. Lovliggørelsen kan ske fysisk eller retligt. Fysisk lovliggørelse gives eksempelvis ved at meddele den for forholdet ansvarlige, at han skal standse salget af det ulovlige produkt. Retlig lovliggørelse sker ved, at der meddeles den for forholdet ansvarlige en dispensation eller en tilladelse, således at det ulovlige forhold nu lovliggøres.

Tilsynsmyndighedens reaktionsmuligheder for fysisk lovliggørelse er administrative håndhævelsesmidler, herunder primært indskærpelse, eller politianmeldelse.

Langt de fleste sager i forbindelse med tilsyn og håndhævelse klares ad administrativ vej, men tilsynsmyndigheden bør i forbindelse med behandlingen af et ulovligt produkt altid overveje, om administrative midler er tilstrækkelige, herunder egnede, til at standse et ulovligt forhold.

Politianmeldelse vil normalt være aktuel, når administrative midler ikke har vist sig tilstrækkelige til at standse en ulovlighed, eller der er tale om en grov eller gentagen overtrædelse. Endvidere kan politianmeldelse være aktuel i særlige grupper af sager, selv om den enkelte sag er af mindre betydning, f.eks. hvor der sker systematiske overtrædelser af bestemte regler i en branche.

En politianmeldelse skal ofte kombineres med administrative foranstaltninger.

Det bør altid indgå i tilsynsmyndighedens vurdering af, om der skal indgives politianmeldelse, om sagen er egnet til strafferetlig forfølgelse ved domstolene, herunder om det kan forventes, at en anmeldelse kan føre til en domfældelse. Forslaget til § 48 opregner de administrative håndhævelsesskridt, som tilsynsmyndighederne kan tage i anvendelse, når der konstateres et ulovligt forhold. Tilsynsmyndighederne vil kunne vælge en eller flere af de nævnte reaktioner afhængig af det ulovlige forholds karakter og omfang.

Bestemmelserne i den foreslåede § 48, stk. 2, nr. 1, 2 og 4, er nye.

Den blotte meddelelse til en producent eller importør om, at han skal ophøre med salg af et ulovligt produkt, en såkaldt indskærpelse, jf. § 48, stk. 2, 1. pkt., skal ikke varsles efter forvaltningslovens regler, da der ikke er tale om en ny forvaltningsakt, men blot en påmindelse om de allerede gældende regler. Hvis der kan være tvivl om, hvorvidt der er tale om en ulovlighed, f.eks. fordi reglerne har indbygget en skønsmæssig vurdering, bør der dog normalt foretages partshøring.

Tilsynsmyndigheden vil normalt kunne meddele, at ophør af eksempelvis salg af et ulovligt produkt, skal ske omgående.

At sidde en indskærpelse overhørig må anses for at være en skærpene omstændighed ved en straffesag. Et fortsat salg efter en indskærpelse eller en henstilling vedrørende et ulovligt produkt må anses for at være en forsætlig overtrædelse, hvilket kan bevirke, at overtrædelser kan straffes efter de skærpede bestemmelser i lovens § 59, stk. 2.

Påbud om tilbagetrækning af ulovlige produkter fra markedet, jf. § 48, stk. 2, nr. 3, annoncering af advarsler til brugerne, jf. nr. 1, påbud om afhjælpning af farerne ved produktet, jf. nr. 2, eller destruktion af farlige produkter, jf. nr. 4, skal alle forvarsles efter forvaltningslovens regler om partshøring, da der er tale om en ny retstilstand for adressaten, ligesom der som oftest skal gives en rimelig frist til efterkommelse af disse påbud. Hvor lang fristen skal være, må bero på en konkret vurdering af faren ved produktet, overtrædelsens karakter og muligheden for rent praktisk at udføre de påbudte foranstaltninger. En meget lang tidsfrist bør dog kun meddeles i yderst sjældne og velbegrundede tilfælde og bør aldrig få karakter af en egentlig lagerrydningstilladelse. Langvarige frister må anses for at være dispensationer, og bør derfor kun gives, hvis lovgrundlaget og betingelserne herfor er opfyldt.

Der er ikke noget til hinder for, at tilsynsmyndigheden i én og samme skrivelse kan meddele, at salg af et ulovligt produkt er forbudt, og i konsekvens heraf ek-

sempelvis varsle et påbud om tilbagetrækning fra markedet.

Tilsynsmyndigheden skal naturligvis udvise den fornødne proportionalitet i valg af lovliggørelsesmetoder.

I lovforslagets § 48, stk. 3, foreslås det, at tilsynsmyndighederne kan advare om farene ved et stof, en vare eller et produkt. Der vil herunder i det omfang, det er hensigtsmæssigt, kunne gives andre oplysninger, f.eks. oplysninger om, i hvilke butikker stoffet, produktet eller varen har været solgt, for at øge chancen for, at de relevante forbrugere bliver opmærksom på advarslen. Reglen er ny, men i praksis har Miljøstyrelsen som tilsynsmyndighed gennem mange år advaret forbrugerne mod farene ved et ulovligt produkt. Dette må anses for at være et led i tilsynsmyndighedens arbejde og behøver derfor ikke en specifik hjemmel, men det findes hensigtsmæssigt at lovfæste en sådan adgang.

Lovforslagets § 48, stk. 4, er en videreførelse af bestemmelsen i lovens § 38 d, stk. 5.

Såfremt tilsynsmyndighederne ikke modtager oplysninger om et produkts sammensætning, kan tilsynsmyndigheden som hidtil forbyde import, salg og

anvendelse af stoffet, varen og produktet. Dette gælder også i tilfælde, hvor den pågældende i medfør af § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter ikke er forpligtet til at afgive oplysningerne.

Tilsynsmyndighedernes håndhævelsesskridt kan som hidtil og i lighed med reglerne i f.eks. miljøbeskyttelsesloven ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Til nr. 5

Forslaget er en konsekvens af forslaget under § 5, nr. 1.

Til § 6

Til nr. 1

Bestemmelsen er udvidet svarende til forslaget under § 1, nr. 7.

Til § 7

Loven foreslås at træde i kraft den 1. januar 2005, samtidig med lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001, som ændret bl.a. ved lov nr. 260 af 8. maj 2002 og senest ved lov nr. 314 af 5. maj 2004, foretages følgende ændringer:

§ 17. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan lade foranstaltninger som nævnt i stk. 2 eller i regler fastsat efter stk. 3 udføre for den ansvarliges regning, jf. §§ 69, stk. 1, nr. 3, og 70. De herved afholdte udgifter hæfter på vedkommende ejendom med fortrinsret som for kommunale ejendomsskatter.

§ 69. I de i § 68 nævnte situationer skal tilsynsmyndigheden meddele den for forholdet ansvarlige, at det ulovlige forhold skal bringes til ophør. I den forbindelse kan tilsynsmyndigheden

- 1) forbyde fortsat drift og eventuelt forlange virksomheden fjernet,
- 2) påbyde den ansvarlige at genoprette den hidtidige tilstand,
- 3) lade påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning, når den fastsatte frist er udløbet.

Stk. 2. ---

Stk. 3. ---

§ 70. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Der er udpantningsret for udgifter, som myndigheden har krav på at få dækket efter stk. 1 og 2 samt § 69, stk. 1, nr. 3. Der er dog ikke udpantningsret for udgifter, der vedrører undersøgelse og oprydning af forurenede jord, jf. § 83 c.

1. I § 17, stk. 5, ændres »§ 69, stk. 1, nr. 3,«: »§ 69, stk. 1, nr. 4,«.

2. I § 69, stk. 1, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

»3) påbyde producenten eller importøren at tilbagetage et ulovligt produkt eller en ulovlig vare fra markedet og«

Nr. 3 bliver herefter nr. 4.

3. I § 70, stk. 3, ændres »§ 69, stk. 1, nr. 3« til: »§ 69, stk. 1, nr. 4, § 70 a og § 70 b«.

Gældende formulering

Lovforslaget

Stk. 4. - - -

4. Efter § 70 indsættes:

»§ 70 a. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, kan tilsynsmyndigheden udføre nødvendige undersøgelser for den ansvarliges regning til belysning af forhold, som denne ellers er eller kunne være pålagt at afgive oplysninger om.

§ 70 b. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, eller hvor det af håndhævelsesmæssige eller miljømæssige årsager i øvrigt skønnes nødvendigt, kan tilsynsmyndigheden for en afgrænset periode træffe beslutning om at udføre den kontrol, som en virksomhed ellers skulle udføre som egenkontrol, for virksomhedens regning. I afgørelsen om at overtage egenkontrollen kan myndigheden fastsætte de krav, der er nødvendige for myndighedens gennemførelse af kontrollen.«

§ 72. Den, der er ansvarlig for en virksomhed, der kan give anledning til forurening, skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen, amtsrådet eller ministeren give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for vurderingen af forureningen og for eventuelle afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger. Oplysninger skal også gives efter anmodning fra andre myndigheder, der har fået tillagt opgaver eller beføjelser efter loven eller regler udstedt i medfør af loven. Myndighederne nævnt i 1. og 2. pkt. kan herunder påbyde den ansvarlige for egen regning at

- 1) foretage prøveudtagning, analyser og målinger af stoffer, der udsendes til omgivelserne, samt af støj og rystelser,
- 2) foretage prøveudtagning og analyser af materialer og produkter, der anvendes eller behandles, samt af eventuelle affaldsstoffer,
- 3) klarlægge årsagerne til eller virkningerne af en stedfunden forurening og
- 4) klarlægge, hvordan følgerne af forurening afhjælpes eller forebygges.

Stk. 2. - - -

5. I § 72 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Den, der er ansvarlig for markedsføring af et produkt eller en vare, der er reguleret i medfør af loven, skal efter anmodning fra tilsynsmyndighederne give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for vurdering af produktets eller varens forurenende egenskaber eller for vurdering af overholdelse af reglerne i øvrigt. Tilsynsmyndighederne kan herunder påbyde den ansvarlige for egen regning at foretage undersøgelser af produktet eller varen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 87. Tilsynsmyndighederne eller personer, der af disse myndigheder er bemyndiget hertil, har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter og transportmidler for at foretage undersøgelser eller udføre tilsynsopgaver efter denne lov, regler udstedt med hjemmel i loven eller forordninger på lovens område.

Stk. 2-4. - - -

§ 95. En klage har opsættende virkning for et påbud eller forbud, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet, jf. dog § 78.

Stk. 2. Når der efter § 78 er truffet afgørelse om, at et påbud eller forbud skal efterkommes straks, skal påbudet eller forbudet efterkommes, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Stk. 3. Klage over vilkår om sikkerhedsstillelse truffet efter regler udstedt med hjemmel i § 39 b, stk. 2, har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

§ 110. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 19, stk. 1 eller 2, §§ 20, 22 og 23, § 27, stk. 1 eller 2, § 28, stk. 4, § 43, § 45, stk. 4, § 50, stk. 1, § 50 a, stk. 1 eller 2, og § 72 a,
- 2) undlader at efterkomme forbud eller påbud efter loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold eller pålæg efter § 26 a,
- 3) undlader at efterkomme krav fastsat i medfør af § 9 h og § 10, stk. 4,
- 4) tilsidesætter vilkår knyttet til en tilladelse, dispensation eller en godkendelse efter loven,

6. I § 87, stk. 1, 1. pkt., ændres i »foretage undersøgelser eller udføre tilsynsopgaver« til: »udføre tilsyns- eller andre opgaver«.

7. I § 87, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Tilsynsmyndigheden har herunder adgang til at foretage undersøgelser, fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag, herunder eksemplarer af produkter og varer, der er reguleret i medfør af loven. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres. Producenten eller importøren af en udtagen produkt- eller vareprøve er forpligtet til at godtgøre en detailforhandler prøvens fakturapris eller levere et tilsvarende eksemplar mod forevisning af kvitteringen.«

8. I § 95 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Klage over afgørelser efter § 70 a og § 70 b har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.«

9. I § 110, stk. 1, indsættes efter nr. 10 som nyt nummer:

»11) undlader at efterkomme krav i en afgørelse efter § 70 b eller fjerner eller ændrer på understyr, som tilsynsmyndigheden har anbragt i medfør af en afgørelse efter § 70 a eller § 70 b,«

Nr. 11-15 bliver herefter nr. 12-16.

Bilag til f. t. l. vedr. love på miljøområdet

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 5) undlader at sløjfe eller afblænde en tank til mineralolie efter de herom gældende regler, jf. § 21 a,
- 6) anlægger, påbegynder eller driver virksomhed uden godkendelse efter § 33,
- 7) undlader at meddele oplysninger efter § 37 a, stk. 2, eller at meddele oplysninger eller at afgive prøver efter § 72 eller at give underretning som nævnt i §§ 21, 71 og 72 a,
- 8) undlader at indgive anmeldelse, der er foreskrevet i regler udfærdiget efter § 7, stk. 1, herunder tilsidesætter vilkår i forbindelse med en sådan anmeldelse, eller undlader at indgive ansøgning, jf. § 39,
- 9) modvirker myndighedernes adgang til ejendomme, lokaliteter eller transportmidler i strid med § 87,
- 10) forsætligt borttager, forvansker eller beskadiger afmærkninger, som foretages i forbindelse med arbejder og undersøgelser efter loven,
- 11) overtræder bestemmelser fastsat i De Europæiske Fællesskabers forordninger vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov, jf. § 2,
- 12) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller undlader at afgive oplysninger efter §§ 53 b, 55 b eller 56 a,
- 13) undlader at efterkomme godkendelsesmyndighedens eller klageinstansens afgørelse om at etablere sikkerhedsstillelse efter § 39 a,
- 14) hindrer i strid med § 41 e, stk. 3, at vilkår eller påbud efter § 34, stk. 2, eller § 41 kan efterkommes, eller
- 15) indtægtsfører pant, som ikke er indløst, uden at betingelserne herfor er opfyldte, jf. § 9 c.

Stk. 2-8. - - -

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2

I lov nr. 476 af 30. juni 1993 om beskyttelse af havmiljøet, som ændret bl.a. ved lov nr. 394 af 22. maj 1996, lov nr. 435 af 10. juni 1997, § 3 i lov nr. 902 af 16. december 1998, § 36 i lov nr. 145 af 25. marts 2002 og lov nr. 261 af 8. maj 2002 og senest ved § 3 i lov nr. 1173 af 19. december 2003, foretages følgende ændringer:

§ 42. Forsvarsministeren eller den myndighed, ministeren bemyndiger dertil, og politiet kan mod behørig legitimation uden retskendelse foretage de undersøgelser af et skib, der er nødvendige for at forhindre eller bekæmpe forurening af havet, såfremt der fra skibet er sket eller er fare for udtømmning eller udledning, som er i strid med loven eller forskrifter udstedt i medfør heraf, eller som omfattes af § 58. Undersøgelsen må ikke medføre unødigt forsinkelse eller unødigt udgift for skibet.

Stk. 2. Med hensyn til overtrædelser som nævnt i stk. 1, der har fundet sted i de eksklusive økonomiske zoner, kan beføjelserne efter stk. 1 kun udøves over for udenlandske skibe, såfremt der er sket en udtømmning, og såfremt der foreligger en begrundet mistanke om, at overtrædelser er begået af det pågældende skib.

Stk. 3. For så vidt angår platforme, tilkommer de i stk. 1 nævnte beføjelser miljøministeren eller den myndighed, ministeren bemyndiger dertil, og politiet.

§ 45. Miljøministeren henholdsvis forsvarsministeren fører tilsyn med overholdelsen af bestemmelserne i denne lov og de forskrifter, der udstedes i henhold til loven.

Stk. 2. Forsvarsministeren eller den myndighed, ministeren bemyndiger dertil, og politiet har mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til et skib, herunder til skibets papirer, med henblik på at udøve tilsynsbeføjelsen efter stk. 1 og kan udtage prøver for at påse overholdelsen af loven og forskrifter udstedt i medfør af loven. Tilsynet må ikke medføre unødigt forsinkelse eller unødigt udgift for skibet.

1. I § 42, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt.:

»Der er herunder adgang til at fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres.«

2. I § 45, *stk. 2*, indsættes efter 1. pkt.:

»Det samme gælder andre myndigheder, der har tilsynsopgaver vedrørende skibe efter loven eller regler udstedt i medfør af loven. Forsvarsministeren og de øvrige tilsynsmyndigheder har herunder adgang til at foretage undersøgelser, fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres.«

Gældende formulering

Stk. 3. For så vidt angår platforme, tilkommer de i stk. 2 nævnte beføjelser miljøministeren eller den myndighed, ministeren bemyndiger dertil, og politiet.

Lovforslaget

3. Efter § 45 indsættes:

»§ 45 a. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, kan tilsynsmyndigheden udføre nødvendige undersøgelser for den ansvarliges regning til belysning af forhold, som denne ellers er eller kunne være pålagt at afgive oplysninger om.«

§ 50. Afgørelser, der kan påklages, skal oplyse datoen for klagefristens udløb og i øvrigt indeholde oplysning om,

- 1) at afgørelsen kan påklages skriftligt, og til hvem afgørelsen kan påklages,
- 2) at klage over afgørelser, der er truffet i medfør af § 26, stk. 1, skal indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen, at klage over afgørelser, der er truffet inden for områder som nævnt i § 26, stk. 5, skal indgives til Miljøklagenævnet, jf. § 51, stk. 3, at klage over afgørelser, der er truffet i medfør af § 43, skal indgives til det i medfør af lov om sikkerhed til søs nedsatte Ankenævn for Søfartsforhold, jf. § 51, stk. 4, mens klage over afgørelser, der er truffet i medfør af regler, der er fastsat med hjemmel i § 33, stk. 2, skal indgives til Miljøklagenævnet, jf. § 51, stk. 2, og
- 3) at klage skal være modtaget senest ved klagefristens udløb.

§ 51. Amtsrådets afgørelser om dumpning af optaget havbundsmateriale, jf. § 26, stk. 1, kan påklages til miljøministeren, jf. dog stk. 3.

Stk. 2-5. ---

4. I § 50, stk. 1, nr. 2, ændres »§ 51, stk. 3,« til: »§ 51, stk. 4,«, »§ 51, stk. 4,« til: »§ 51, stk. 6,« og »§ 51, stk. 2,« til: »§ 51, stk. 3,«.

5. I § 51, stk. 1, ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

6. I § 51 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:
»Stk. 2. Amtsrådets afgørelser om foretagelse af undersøgelser efter § 45 a kan påklages til miljøministeren.«

Stk. 2-9 bliver herefter stk. 3-10.

Gældende formulering

Stk. 6. I forbindelse med behandling af en klagesag efter stk. 5 indhenter Ankenævnet for Søfartsforhold en udtalelse om sagen fra en af miljøministeren udpeget sagkyndig.

Stk. 7. Klage efter stk. 2 og 3 indsendes til Miljøklagenævnet, mens klage efter stk. 5 indsendes til Ankenævnet for Søfartsforhold.

Stk. 8. Klager efter stk. 1, 2, 3 og 5 skal være indgivet inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse. Når offentlig annoncering finder sted, jf. § 49, stk. 2, regnes klagefristen dog altid fra annonceringens dato.

Stk. 9. - - -

§ 53 b. I Københavns og Bornholms Kommuner varetager kommunalbestyrelsen de opgaver og beføjelser, som ved loven eller regler fastsat i medfør af loven er henlagt til amtsrådet.

§ 59. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder § 11, stk. 1 og 2, § 13, § 20, stk. 1, § 21, § 22, stk. 1, § 23, stk. 1, § 25, § 31, stk. 1 og 2, § 53, stk. 1, og § 54, stk. 1,
- 2) tilsidesætter vilkår efter § 27 og § 54, stk. 1,
- 3) undlader at foretage indberetning efter § 38, stk. 1-3, eller undlader at meddele oplysninger efter § 38, stk. 4,
- 4) undlader at efterkomme et forbud eller påbud efter § 43, stk. 1-4 eller forbud efter § 43 a, stk. 1 og 2,
- 5) modvirker undersøgelser efter § 42, stk. 1 og 2 eller tilsyn efter § 45, stk. 2,

Lovforslaget

7. I § 51, stk. 6, der bliver stk. 7, ændres »stk. 5« til: »stk. 6«.

8. I § 51, stk. 7, der bliver stk. 8, ændres »stk. 2 og 3« til: »stk. 3 og 4« og »stk. 5« ændres til: »stk. 6«.

9. I § 51, stk. 8, der bliver stk. 9, ændres »stk. 1, 2, 3 og 5« til: »stk. 1, 2, 3, 4 og 6«.

10. § 53 b ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 53 b. Klage over afgørelser efter § 45 a har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

§ 53 c. I Københavns og Bornholms Kommuner varetager kommunalbestyrelsen de opgaver og beføjelser, som ved loven eller regler fastsat i medfør af loven er henlagt til amtsrådet.«

11. I § 59, stk. 1, indsættes efter nr. 5 som nyt nummer:

»6) fjerner eller ændrer på udstyr, som tilsynsmyndigheden har anbragt i medfør af en afgørelse efter § 45 a,«

Nr. 6-7 bliver herefter nr. 7-8.

Gældende formulering

- 6) overtræder bestemmelser fastsat i De Europæiske Fællesskabers forordninger vedrørende forhold, der er omfattet af denne lov, jf. § 1, og
- 7) modvirker tilbageholdelse efter § 44, stk. 2.

Stk. 2-4. - - -

§ 63. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelserne i denne lov og bestemmelser udstedt i medfør af loven kan ske i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre frihedsstraf. Ransagning i sager om ulovlig olieudtømning fra skibe, jf. kapitel 2, kan udføres af forsvarsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, efter retsplejelovens regler om ransagning. Ransagning i sager om ulovlig olieudtømning fra platforme, jf. kapitel 2, eller ulovlig olieudledning fra platforme, jf. § 30, kan udføres af miljøministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, efter retsplejelovens regler om ransagning.

Stk. 2-3. - - -

§ 64. Kommunalbestyrelsen, amtsrådet, miljøministeren eller personer, der af disse myndigheder er bemyndiget til at foretage undersøgelser, samt vedkommende embedslægeinstitution har uden retskendelse mod forevisning af legitimation adgang til offentlige og private ejendomme for at tilvejebringe oplysninger til brug for beslutninger i henhold til loven eller regler udfærdiget med hjemmel i loven.

Stk. 2. - - -

Lovforslaget

12. § 63, stk. 1, 3. pkt., affattes således:

»Ransagning i sager om ulovlig olieudtømning fra platforme, jf. kapitel 2, eller ulovlig bortskaffelse af stoffer eller materialer, jf. § 30, kan udføres af miljøministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, efter retsplejelovens regler om ransagning.«

§ 3

I lov om vandforsyning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 130 af 26. februar 1999, som ændret bl.a. ved lov nr. 1273 af 20. december 2000 og senest ved § 56 i lov nr. 435 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 64, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Tilsynsmyndigheden har herunder adgang til at foretage undersøgelser, fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres.«

Gældende formulering

§ 65. Kommunalbestyrelsen påser, at loven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, overholdes.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen påser, at påbud og forbud efterkommes, og at vilkår fastsat i tilladelser overholdes.

Stk. 3. Bliver kommunalbestyrelsen opmærksom på et ulovligt forhold, skal den foranledige det ulovlige forhold bragt til ophør, medmindre der er tale om forhold af ganske underordnet betydning.

Stk. 4. Er et påbud eller forbud ikke efterkommet inden den fastsatte frist, kan kommunalbestyrelsen lade foranstaltningen udføre for den ansvarliges regning.

§ 66. Det påhviler den til enhver tid værende ejer af et privat alment vandforsyningsanlæg at berigtige et ulovligt forhold.

Stk. 2. Efterkommer ejeren ikke et af kommunalbestyrelsen meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold, kan det ved dom pålægges ham inden en fastsat tidsfrist under tvang af fortløbende bøder at berigtige forholdet.

Stk. 3. Når et ved dom meddelt påbud om at berigtige et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt, og inddrivelse af tvangsbøder ikke kan antages at føre til, at påbudet efterkommes, kan kommunalbestyrelsen foretage det nødvendige til forholdets berigtigelse på ejerens bekostning.

§ 67. Ejeren af vandforsyningsanlæg skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen, amtsrådet eller miljøministeren give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for vandforsyningen.

Lovforslaget

2. I § 65 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, eller hvor det i øvrigt af håndhævelsmæssige eller miljø- eller sundhedsmæssige årsager skønnes nødvendigt, kan tilsynsmyndigheden for en afgrænset periode træffe beslutning om at udføre den kontrol, som et vandforsyningsanlæg eller indehaveren af en tilladelse efter loven ellers skulle udføre som egenkontrol, for anlæggets eller tilladelsesindehaverens regning. I afgørelsen om at overtage egenkontrollen kan myndigheden fastsætte de krav, der er nødvendige for myndighedens gennemførelse af kontrollen.«

3. § 66, *stk. 3*, ophæves.

4. I § 67 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, kan tilsynsmyndigheden udføre nødvendige undersøgelser for den ansvarliges regning til belysning af forhold, som denne ellers er eller kunne være pålagt at afgive oplysninger om.«

5. Efter § 71 a indsættes i *kapitel 11*:

»§ 71 b. Der er udpantningsret for udgifter, som myndigheden har krav på at få dækket efter § 65, *stk. 4-5*, og § 67, *stk. 2*.«

Gældende formulering

§ 78. En klage har opsættende virkning for et påbud eller forbud, indtil klagemyndighedens afgørelse foreligger eller klagemyndigheden bestemmer andet.

Stk. 2. Den myndighed, der træffer afgørelse om påbud eller forbud, kan dog, når særlige grunde taler herfor, samtidig med påbudet eller forbudet bestemme, at dette skal efterkommes uanset klage. Uanset om denne beslutning påklages, skal påbudet eller forbudet efterkommes, indtil klagemyndigheden bestemmer andet.

Stk. 3. Såfremt udnyttelsen af en tilladelse forudsætter udførelse af bygge- og anlægsarbejder, må sådanne arbejder ikke påbegyndes før klagefristens udløb. Hvis tilladelsen er påklaget før klagefristens udløb, må bygge- og anlægsarbejder ikke påbegyndes, før klagemyndighedens afgørelse foreligger, jf. dog stk. 4 og 5. Den myndighed, som har truffet afgørelsen, skal straks give den, der har fået tilladelsen, underretning om, at afgørelsen er påklaget.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 3 kan klagemyndigheden under behandlingen af en klagesag, når særlige omstændigheder taler herfor, og såfremt det i øvrigt skønnes ubetænkeligt, på begæring meddele tilladelse til påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder. Klagemyndighedens afgørelse kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

Stk. 5. Miljø- og energiministeren kan fastsætte regler om, at stk. 3 og 4 ikke finder anvendelse på visse arter af bygge- og anlægsarbejder.

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 4 og 5 indebærer ingen begrænsning i klagemyndighedens adgang til at ændre eller ophæve en påklaget tilladelse.

§ 84. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) overtræder §§ 14 a, stk. 4, § 18, stk. 1, § 26, stk. 1, § 33, stk. 1, § 50, § 51, stk. 1, eller § 78, stk. 3, 1. og 2. pkt.,
- 2) undlader at indhente tilladelse efter § 21 eller § 25, stk. 1 og 3,

Lovforslaget

6. I § 78 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Klage over afgørelser efter § 65, stk. 5, og § 67, stk. 2, har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.«

7. I § 84, *stk. 1, nr. 7*, ændres »§ 39.« til: »§ 39 eller «.

8. I § 84, *stk. 1*, indsættes som *nr. 8*:

Gældende formulering

- 3) tilsidesætter vilkår for en tilladelse efter loven,
- 4) undlader at efterkomme påbud eller forbud efter loven, herunder påbud om at berigtige et ulovligt forhold, eller påbud eller forbud, som omfattes af § 87,
- 5) undlader at meddele oplysninger efter § 58, stk. 3, § 67 eller § 69, stk. 1 og 3,
- 6) modvirker adgang til en ejendom i strid med § 39 eller § 64,
- 7) forsætligt borttager, forvansker eller beskadiger afmærkninger, som foretages i forbindelse med arbejder og undersøgelser efter § 39.

Stk. 2-3. - - -

Lovforslaget

- »8) undlader at efterkomme krav i en afgørelse efter § 65, stk. 5, eller fjerner eller ændrer på udstyr, som tilsynsmyndigheden har anbragt i medfør af en afgørelse efter § 65, stk. 5, eller § 67, stk. 2.«

§ 4

I lov nr. 370 af 2. juni 1999 om forurennet jord, som ændret senest ved lov nr. 355 af 19. maj 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 57, stk. 1, indsættes efter 1. pkt.:

»Miljømyndighederne har herunder adgang til at fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres.«

2. Efter § 73 indsættes:

»§ 73 a. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, kan tilsynsmyndigheden udføre nødvendige undersøgelser for den ansvarliges regning til belysning af forhold, som denne ellers er eller kunne være pålagt at afgive oplysninger om.

§ 57. Miljømyndighederne har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse, jf. dog stk. 2, adgang til offentlige og private ejendomme og lokaliteter samt transportmidler for at føre tilsyn efter §§ 65 og 66 samt efter tilsvarende regler udstedt i medfør af loven og for at foretage foranstaltninger efter kapitel 2-4 og § 68, stk. 1, 2 og 4. Tilsvarende gælder de personer, der af disse myndigheder er bemyndiget hertil, vedkommende embedslæge samt personer, der er meddelt adgang efter § 58, stk. 1.

Stk. 2-3. - - -

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 73 b. I tilfælde, hvor § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter finder anvendelse, eller hvor det i øvrigt af håndhævelsesmæssige eller miljømæssige årsager skønnes nødvendigt, kan tilsynsmyndigheden for en afgrænset periode træffe beslutning om at udføre den egenkontrol, som en virksomhed ellers skulle udføre, for virksomhedens regning. I afgørelsen om at overtage egenkontrollen kan myndigheden fastsætte de krav, der er nødvendige for myndighedens gennemførelse af kontrollen.«

§ 79. En klage har opsættende virkning for et påbud, medmindre klagemyndigheden træffer afgørelse om andet.

Stk. 2. Når der efter § 56 er truffet afgørelse om, at påbud skal efterkommes straks, har klage ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden træffer afgørelse om andet.

Stk. 3. En klage over en afgørelse om meddelelse eller afslag på dispensation efter § 52 har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden træffer afgørelse om andet.

Stk. 4. Bestemmelsen i stk. 3 medfører ingen begrænsninger i klagemyndighedens adgang til at ændre eller ophæve en påklaget dispensation.

§ 88. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning straffes med bøde den, der

- 1) undlader at efterkomme påbud efter loven,
- 2) undlader at indgive ansøgning efter § 8, stk. 1 eller 2,
- 3) påbegynder opgravning, flytning og anvendelse uden anmeldelse efter § 50, stk. 2,
- 4) i strid med § 8, stk. 1 eller 2, eller § 50, stk. 4, ændrer anvendelse eller påbegynder arbejder, der er henholdsvis ansøgt om tilladelse til og anmeldt,
- 5) uden tilladelse opgraver eller håndterer jord i strid med kommunalbestyrelsens eller amtsrådets meddelelser efter § 50, stk. 5,
- 6) tilsidesætter vilkår knyttet til en tilladelse eller dispensation efter loven,
- 7) overtræder § 9, stk. 2, § 12, § 49, § 50, stk. 1, eller § 52,

3. I § 79 indsættes som *stk. 5*:

»Stk. 5. Klage over afgørelser efter § 73 a og § 73 b har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.«

4. I § 88, *stk. 1, nr. 11*, ændres »eller« til: »,«.

5. I § 88, *stk. 1*, indsættes efter nr. 11 som nyt nummer:

»12) undlader at efterkomme krav i en afgørelse efter § 73 b eller fjerner eller ændrer på udstyr, som tilsynsmyndigheden har anbragt i medfør af en afgørelse efter § 73 a eller § 73 b, eller«

Nr. 12 bliver herefter nr. 13.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 8) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med en anmodning efter §§ 29 og 33 eller en anmeldelse efter § 50, stk. 2,
- 9) undlader at standse arbejdet som nævnt i § 71 ved konstateret forurening,
- 10) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller undlader at afgive oplysninger som nævnt i § 72,
- 11) modvirker adgangen til en ejendom i strid med § 57 eller
- 12) forsætligt borttager, forvansker eller beskadiger afmærkninger, som foretages i forbindelse med arbejder og undersøgelser efter loven.

Stk. 2-6. - - -

§ 5

I lov om kemiske stoffer og produkter, jf. lovbekendtgørelse nr. 21 af 16. januar 1996, som ændret bl.a. ved lov nr. 424 af 10. juni 1997 og lov nr. 441 af 10. juni 2003 og senest ved lov nr. 315 af 5. maj 2004, foretages følgende ændringer:

§ 38 d. Enhver producent eller importør af et kemisk stof eller produkt eller anden vare skal være i besiddelse af dokumentation for, at stoffet, produktet eller varen opfylder de krav, der er fastsat i denne lov, i regler fastsat i medfør heraf samt i De Europæiske Fællesskabers forordninger om de kemiske stoffer, produkter og varer, der er omfattet af loven. Miljø- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om kravene til dokumentationen.

Stk. 2. Enhver producent, der sælger et kemisk stof eller produkt, og enhver importør af et kemisk stof eller produkt skal være i besiddelse af følgende oplysninger om stoffet eller produktet:

- 1) handelsnavn eller -navne,
- 2) kemisk navn,
- 3) mængden, som importeres eller sælges,

1. § 38 d, stk. 5, ophæves.

Gældende formulering

- 4) for produkter: kemisk navn for indholdsstofferne samt vægtprocent for de indholdsstoffer, der er klassificeret som farlige eller på anden måde er reguleret.

Stk. 3. Hvis det viser sig umuligt for en importør at skaffe oplysninger, der er nævnt i stk. 2, er det tilstrækkeligt, hvis oplysninger er indsendt til det fælles register for Arbejdsministeriet og Miljø- og Energiministeriet for stoffer, materialer og produkter (Produktregisteret) og importøren har fået en bekræftelse herpå fra Produktregisteret, jf. dog stk. 1, § 10, stk. 1, og § 19.

Stk. 4. Oplysninger som nævnt i stk. 1-3 skal efter anmodning udleveres til ministeren eller tilsynsmyndighederne.

Stk. 5. Hvis en producent eller importør ikke opfylder kravene vedrørende oplysninger i stk. 1-3, kan ministeren eller tilsynsmyndighederne forbyde import, salg eller anvendelse af stoffet, produktet eller varen eller påbyde producenten eller importøren inden en bestemt frist at udføre eller lade udføre de nødvendige undersøgelser til dokumentation for, at stoffet, produktet eller varen opfylder de fastsatte krav.

§ 39 a. § 38 d, stk. 4 og 5, og § 39 finder også anvendelse i tilfælde, hvor en udenlandsk myndighed anmoder ministeren eller tilsynsmyndighederne om oplysninger som nævnt i § 38 d eller § 39 til brug for administration og kontrol af det pågældende lands lovgivning.

§ 43. Ministeren kan bestemme eller fastsætte regler om, at analyser og undersøgelser skal udføres efter bestemte metoder. Der kan i forbindelse hermed stilles krav til de udførende laboratoriers organisation og til dokumentation for kvaliteten af undersøgelsesarbejdet samt krav om inspektion og kontrol af laboratorierne. Endvidere kan ministeren stille krav om, at analyser og undersøgelser skal foretages på akkrediterede eller på anden måde godkendte laboratorier.

Stk. 2. Ministeren kan bestemme eller fastsætte regler om, at analyser og undersøgelser foretaget i udlandet kan ligestilles med tilsvarende undersøgelser foretaget her i landet, når krav fastsat i medfør af stk. 1 må anses for opfyldt i forbindelse med de udenlandske undersøgelser.

Lovforslaget

2. I § 39 a ændres »§ 38 d, stk. 4 og 5,« til: »§ 38 d, stk. 4, § 48, stk. 4,«.

3. I § 43 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at andre myndigheder eller private organisationer skal udøve nærmere fastlagte beføjelser, jf. § 43, stk. 1. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om adgangen til at klage over afgørelser truffet af de i 1. pkt. nævnte myndigheder og organisationer, herunder at afgørelser ikke kan påklages.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om gebyr til dækning af udgifterne til inspektion og kontrol med laboratorierne efter stk. 1.

§ 48. Tilsynsmyndighederne kan meddele påbud eller forbud, herunder påbud om tilbagetagning for egen regning af solgte kemiske stoffer og produkter og varer, når der konstateres overtrædelse af loven eller af regler fastsat i henhold til loven.

Stk. 2. Tilsynsmyndighedens afgørelser efter stk. 1 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

4. § 48 affattes således:

»§ 48. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet er af underordnet betydning.

Stk. 2. I de i stk. 1 nævnte situationer skal tilsynsmyndigheden meddele den for forholdet ansvarlige, at det ulovlige forhold, herunder salg af stoffet, produktet eller varen, skal bringes til ophør. I den forbindelse kan tilsynsmyndigheden derudover påbyde den ansvarlige straks eller inden for en nærmere angiven frist for egen regning at

- 1) give efterfølgende oplysning om faren ved stoffet, produktet eller varen, og hvordan faren kan forebygges,
- 2) afhjælpe forhold, som er årsag til faren,
- 3) tilbagetage stoffet, produktet eller varen fra markedet og
- 4) destruere stoffet, produktet eller varen på forsvarlig vis.

Stk. 3. Tilsynsmyndigheden kan, når det skønnes påkrævet, oplyse offentligheden om farerne ved et stof, et produkt eller en vare.

Stk. 4. Såfremt tilsynsmyndigheden ikke modtager oplysninger, der er nævnt i § 38 d, om sammensætningen på et stof, et produkt eller en vare kan tilsynsmyndigheden forbyde import, salg eller anvendelse af stoffet, produktet eller varen eller påbyde producenten eller importøren inden en bestemt frist at udføre eller lade udføre de nødvendige undersøgelser til dokumentation for, at stoffet, produktet eller varen opfylder de fastsatte krav.

Stk. 5. Tilsynsmyndighedens afgørelse efter stk. 1-4 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.«

»§ 59. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

5. I § 59, stk. 1, nr. 5, udgår », § 38 d, stk. 5,«.

Gældende formulering

- 1) overtræder § 10, stk. 3, § 11, stk. 1, § 19, § 22, stk. 1, § 24, stk. 1 og 3, § 34, stk. 2, § 35 d, stk. 1, eller De Europæiske Fællesskabers forordninger vedrørende de af denne lov omfattede kemiske stoffer, produkter og varer,
- 2) undlader at indgive eksportanmeldelse efter § 15 a, stk. 1, og § 15 b, stk. 1,
- 3) undlader at indgive meddelelse i henhold til § 25, stk. 2, eller at indhente godkendelse efter § 33, stk. 1,
- 4) tilsidesætter vilkår knyttet til en tilladelse efter § 25, stk. 3, eller til en godkendelse efter § 35, stk. 5,
- 5) undlader at efterkomme forbud, påbud eller anmodning efter § 30, § 30 a, § 30 b, § 30 c, § 31, § 32 a, § 38 d, stk. 5, eller § 48,
- 6) undlader at meddele oplysninger efter § 13, stk. 1, § 38 d, stk. 4, jf. stk. 1-3, eller § 39,
- 7) undlader at foretage undersøgelser som nævnt i § 40 eller § 41 eller undlader at afgive prøver efter § 50,
- 8) undlader at klassificere og mærke et stof i overensstemmelse med kravene i den liste, der udarbejdes i henhold til § 21,
- 9) overtræder forskrifter bekendtgjort på emballagen til et godkendt stof eller produkt, jf. § 35, stk. 5, 2. pkt.,
- 10) modvirker adgang til en ejendom i strid med § 49 eller
- 11) ved uforsvarlig omgang med farlige stoffer eller produkter udsætter menneskers eller husdyrs liv eller sundhed for fare eller forvolder ikke ubetydelig skade på miljøet.

Stk. 2-6. - - -

*Lovforslaget***§ 6**

I lov om miljø og genteknologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 981 af 3. december 2002, som ændret ved § 21, stk. 2, i lov nr. 436 af 9. juni 2004 og § 12 i lov nr. 440 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

Gældende formulering

§ 29. Hvis det skønnes nødvendigt, har miljømyndighederne og personer, der af tilsynsmyndigheden er bemyndiget hertil, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme og lokaliteter for at udøve de beføjelser, loven eller regler fastsat med hjemmel i loven tillægger dem.

Stk. 2. Politiet yder bistand hertil. Justitsministeren kan efter forhandling med miljøministeren fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3. Miljømyndighederne kan udtage prøver til nærmere undersøgelse af de genetisk modificerede organismer. Udtagning af sådanne prøver sker uden vederlag, ligesom den, der besidder genetisk modificerede organismer, uden vederlag efter anmodning skal udtage, emballere og forsende prøver til undersøgelse efter tilsynsmyndighedens nærmere bestemmelse.

Stk. 4. I forbindelse med de i stk. 1 og 3 nævnte tilfælde skal den ansvarlige og beskæftigede personer yde miljømyndighederne fornøden vejledning og hjælp.

*Lovforslaget***1. § 29, stk. 3, affattes således:**

»*Stk. 3.* Miljømyndighederne har adgang til at foretage undersøgelser, fotografere, kopiere eller medtage dokumenter samt medtage andre genstande uden vederlag, herunder prøver af genetisk modificerede organismer og produkter eller varer, der er reguleret i medfør af loven. Tilsvarende skal den, som besidder genetisk modificerede organismer, uden vederlag efter anmodning udtage, emballere og forsende prøver til undersøgelse efter myndighedens nærmere bestemmelse. Kvittering for medtagne genstande skal udleveres. Producenten eller importøren af en udtagen produkt- eller vareprøve eller prøve af genetisk modificerede organismer er forpligtet til at godtgøre en detailforhandler prøvens fakturapris eller levere et tilsvarende eksemplar mod forevisning af kvitteringen.«

§ 7

Loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Til lovforslag nr. L 61. Skriftlig fremsættelse (28. oktober 2004)

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af en række love på miljøområdet (Ændring af håndhævelsesbestemmelser m.v., herunder som opfølgning på lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter)

(Lovforslag nr. L 61).

Hovedformålet med lovforslaget er at sikre, at miljømyndighederne også efter ikrafttrædelsen af lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter har de nødvendige redskaber til brug for håndhævelse af miljøreglerne og sikring af miljøet.

I forbindelse med behandlingen af forslag til lov om retssikkerhed tilkendegav den daværende miljøminister, at der skulle igangsættes et analysearbejde, der skulle belyse behovet for ændringer eller justeringer af håndhævelsesreglerne i miljølovgivningen, særlig på baggrund af selvinkrimineringsforbuddet i retssikkerhedslo-

vens § 10. Dette er særlig relevant på miljøområdet, da kontrollen og indsatsen i øvrigt i vidt omfang bygger på oplysninger fra virksomhederne selv, og undersøgelser, som disse udfører for egen regning.

Konklusionen på analysen er, at der er en række situationer, hvor selvinkrimineringsforbuddet i retssikkerhedslovens § 10 vil kunne give myndighederne problemer med at skaffe oplysninger, der er nødvendige for håndhævelse eller miljøbeskyttelse.

Med forslaget indføres en række nye redskaber for myndighederne samt præciseringer af de eksisterende, som skal rette op herpå uden at komme i konflikt med selvinkrimineringsforbuddet.

Herudover foreslås visse andre justeringer af håndhævelsesreglerne, primært for at sikre større ensartethed i de forskellige miljølove.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.